

Instytucja
Województwa
Małopolskiego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Krakowie

Usługi rynku pracy realizowane przez publiczne służby zatrudnienia w Małopolsce

2013

Rynek pracy w Małopolsce 2012

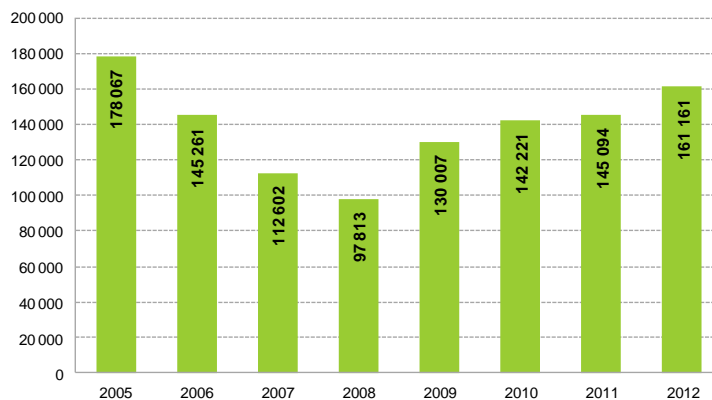
Spis treści

Bezrobocie rejestrowane	3
Usługi pośrednictwa pracy	8
1. Realizacja usług pośrednictwa pracy przez powiatowe urzędy pracy	8
2. Usługi EURES	15
3. Działalność agencji zatrudnienia	16
Poradnictwo zawodowe, informacja zawodowa oraz pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy	19
1. Charakterystyka usług indywidualnej informacji zawodowej	20
2. Charakterystyka usług grupowej informacji zawodowej	21
3. Charakterystyka usług indywidualnego poradnictwa zawodowego	23
4. Charakterystyka usług grupowego poradnictwa zawodowego	26
5. Indywidualne Plany Działań	28
6. Promocja poradnictwa zawodowego	28
7. Zajęcia aktywizacyjne	30
8. Kluby pracy	31
9. Koordynacja poradnictwa zawodowego w województwie i wsparcie powiatowych urzędów pracy przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP Kraków	31
10. Współpraca z pracodawcami	32
11. Współpraca z organizacjami	33
12. Kadra doradców zawodowych i liderów klubu pracy w powiatowych urzędach pracy i Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w województwie małopolskim w 2012 r.	33
Programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej realizowane przez powiatowe urzędy pracy	35
1. Realizacja programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2012 r.	35
2. Efektywność programów rynku pracy	41
3. Podział i wydatkowanie środków Funduszu Pracy przeznaczonych na aktywizację zawodową bezrobotnych w 2012 r.	43
Koordynacja systemu zabezpieczenia społecznego	47
Wnioski	48
Słowniczek	49
Załączniki	51

Bezrobocie rejestrowane

W powiatowych urzędach pracy w Małopolsce na koniec 2012 roku zarejestrowanych było 161 161 osób bezrobotnych. Liczba osób w rejestrach wzrosła o ponad 11% w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost ten nie był jednak tak duży jak w 2009 roku, kiedy liczba osób bezrobotnych zwiększyła się o prawie 33% w stosunku do roku poprzedniego.

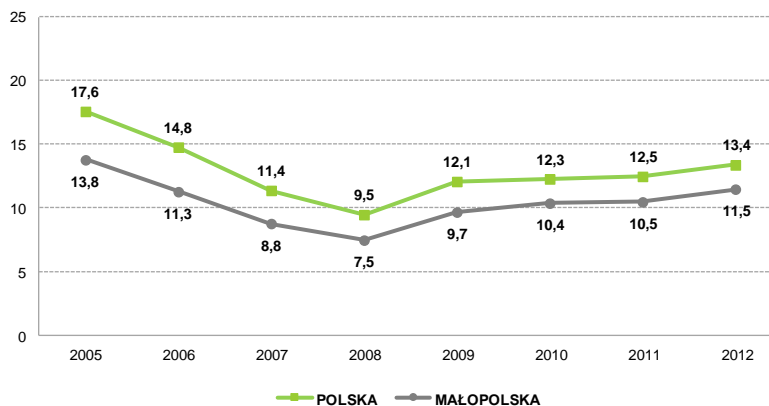
Zmiany liczby osób bezrobotnych w Małopolsce w latach 2005-2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie oraz Urzędu Statystycznego w Krakowie

Stopa bezrobocia rejestrowanego w Małopolsce od lat utrzymuje się na niższym poziomie niż w kraju – różnica oscyluje wokół dwóch punktów procentowych (11,5% w Małopolsce w stosunku do 13,4% w Polsce w 2012 r.). Tendencje w wartościach wskaźnika były podobne w kraju oraz w regionie. W 2012 roku wzrost stopy bezrobocia w stosunku do roku poprzedniego wyniósł 1 punkt procentowy (p.p.) w województwie oraz 0,9 p.p. w Polsce. Niestety według prognoz ekspertów wskaźnik ten będzie nadal rósł w 2013 roku (przypuszczalnie osiągnie poziom ok. 12,5%)¹.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w Małopolsce i w kraju w latach 2005-2012

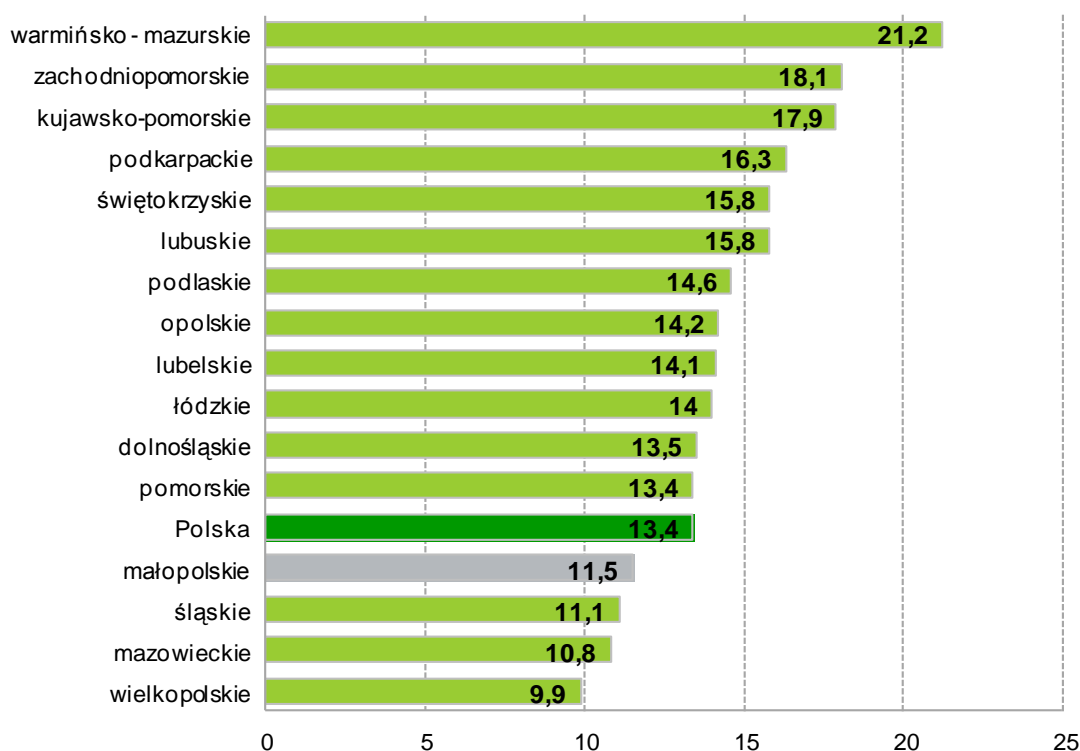
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie oraz Urzędu Statystycznego w Krakowie

¹ Por. „Prognoza dla małopolskiego rynku pracy na 2013 rok”, opracowanie dostępne w serwisie internetowym Małopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji: www.obserwatorium.malopolska.pl

Rok 2012 przyniósł wzrost stopy bezrobocia we wszystkich województwach. Małopolska plasowała się, tak samo jak w latach poprzednich, na czwartym miejscu w rankingu województw pod względem wartości tego wskaźnika. Pierwsze trzy województwa w rankingu również pozostały te same: wielkopolskie (9,9%), mazowieckie (10,8%) oraz śląskie (11,1%). Stopę niższą od średniej ogólnopolskiej (13,4%) miały jedynie wspomniane trzy regiony oraz Małopolska. Niezmiennie, jak w latach poprzednich, najgorszą sytuację obserwowano w województwach warmińsko-mazurskim (21,2%) i zachodniopomorskim (18,1%), a także w kujawsko-pomorskim (17,9%).

Warto przy tym zauważyć, że choć bezrobocie rosło we wszystkich województwach, to jednak w regionach o najlepszej sytuacji tj. mazowieckim, śląskim, wielkopolskim, małopolskim, a także w województwie dolnośląskim wzrost liczby osób bezrobotnych był bardziej widoczny niż w pozostałych. Są to największe rynki pracy, cechuje je więc dużo większa dynamika zmian sytuacji.

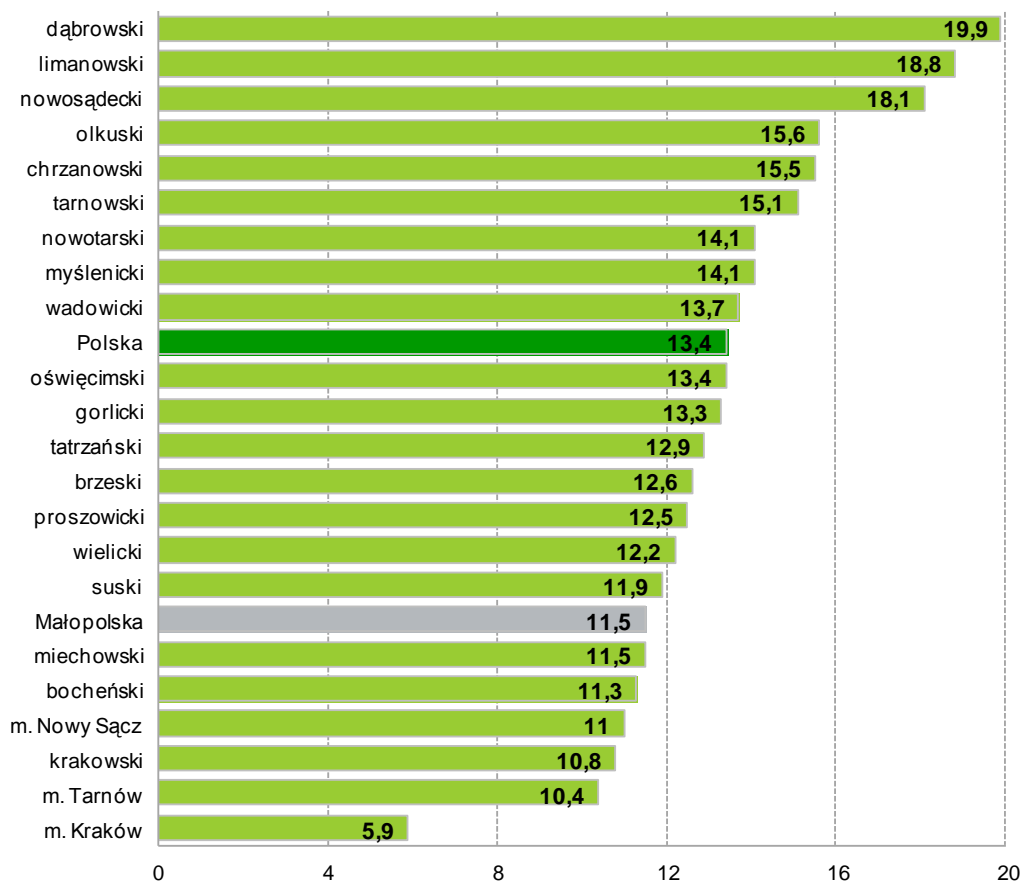
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwach na koniec 2012 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie

Bezrobocie w Małopolsce jest zróżnicowane terytorialnie. Od lat najniższa stopa bezrobocia utrzymuje się w Krakowie (5,9% w 2012 roku). Podobnie jak rok wcześniej powiatami o dobrym wyniku na koniec 2012 roku były: Tarnów, Nowy Sącz i powiat bocheński. W zeszłym roku również w powiecie krakowskim odnotowano wartość stopy poniżej średniej w Małopolsce. W pozostałych powiatach, oprócz miechowskiego (stopa równa średniej dla regionu), wartość wskaźnika kształtowała się powyżej średniej wojewódzkiej. Kolejny rok z rzędu powiatem o najmniej korzystnej wartości stopy bezrobocia okazał się powiat dąbrowski (19,9%). Również trudna sytuacja wystąpiła, podobnie jak w latach poprzednich, w powiecie limanowskim (18,8%) i nowosądeckim (18,1%). Różnica stopy bezrobocia pomiędzy Krakowem a powiatem dąbrowskim – w 2012 roku wyniosła 14 p.p. We wszystkich powiatach stopa bezrobocia rejestrowanego wzrosła w stosunku do poprzedniego roku.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w Małopolsce na koniec 2012 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie oraz Urzędu Statystycznego w Krakowie

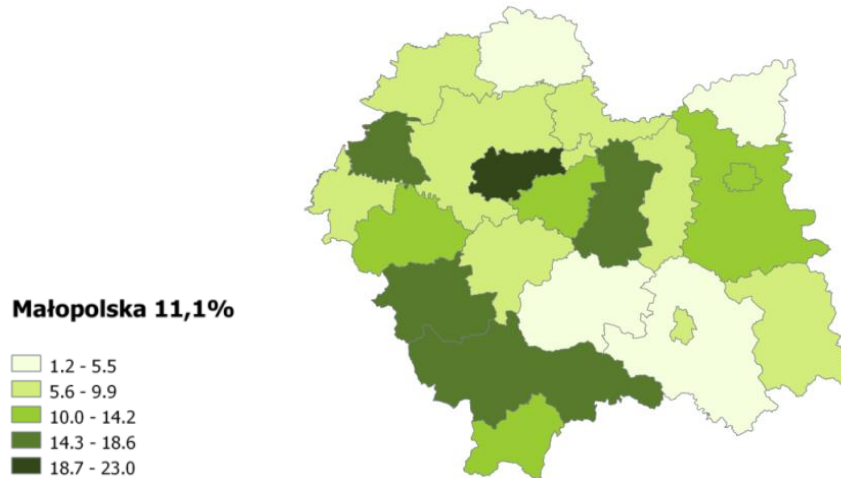
W 2012 roku liczba osób bezrobotnych w rejestrach powiatowych urzędów pracy w Małopolsce wzrosła ogółem o 11%² w stosunku do roku poprzedniego. Sytuacja w powiatach była pod tym względem zróżnicowana. Do obszarów, w których wzrost liczby osób bezrobotnych w ostatnim roku był największy, należały: miasto Kraków (23%), powiat bocheński (18,4%) i chrzanowski (18%). Wzrost wyższy od średniej w województwie wystąpił również w powiatach: suskim, nowotarskim, Tarnowie oraz powiecie tarnowskim, a także w powiecie tatrzańskim. W pozostałych dziewięciu powiatach wzrost liczby osób bezrobotnych był niższy niż średnia wojewódzka. W żadnym powiatowym urzędzie pracy nie zanotowano spadku liczby osób bezrobotnych w rejestrze w stosunku do roku poprzedniego. Na wzrost liczby osób bezrobotnych w rejestrach PUP niewątpliwie miał też wpływ wyższy niż w latach ubiegłych poziom zwolnień z przyczyn zakładów pracy. Na koniec 2012 roku w ten sposób straciło pracę o 3,5 tys. osób więcej niż rok wcześniej

Ogólne pogorszenie sytuacji na rynku pracy widać zwłaszcza na przykładzie miasta Krakowa, które jest największym rynkiem pracy w Małopolsce. Choć stolica województwa nadal wyróżnia się pozytywnie na tle innych powiatów, to w zeszłym roku wzrost liczby bezrobotnych rejestrujących się w Grodzkim

² Zmienność bezrobocia jest prezentowana w wartościach względnych – jako różnica liczby bezrobotnych w porównaniu do poprzedniego roku. Wartości przedstawiono w procentach.

Urzędzie Pracy był największy. W Krakowie pracowników zwalniały przede wszystkim firmy z branży telekomunikacyjnej, budowlanej i produkcyjnej, a także jednostki sektora edukacji.³

Mapa 3. Zmiana liczby osób bezrobotnych w latach 2011-2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie oraz Urzędu Statystycznego w Krakowie

Ponad połowę ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy stanowią kobiety oraz osoby długotrwale bezrobotne⁴. W tych dwóch kategoriach osób daje się również zaobserwować największą dynamikę zmian w latach 2005-2012. W latach 2005-2008 liczba osób bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy⁵ spadała. Wyjątek stanowią osoby niepełnosprawne, które są najmniej liczną kategorią w omawianej grupie, dodatkowo ich liczba była bardzo stabilna w ostatnich latach (obserwujemy tu niewielki, ale stabilny wzrost). Względnie stabilna była również liczba osób powyżej 50. roku życia pozostających w rejestrach PUP, choć od 2008 roku zaczęła systematycznie wzrastać. Jest to związane z ogólnymi trendami demograficznymi (osób starszych jest coraz więcej), oraz trudnościami w aktywizacji tych osób, w sytuacji gdy utraciły zatrudnienie. Największą dynamiką cechuje się kategoria osób długotrwale bezrobotnych. W momencie pogorszenia sytuacji gospodarczej widać gwałtowny wzrost w tej kategorii, lepsza sytuacja gospodarcza sprzyja natomiast odpływaniu tych osób z rejestrów (por. wykres).

Analizując strukturę bezrobotnych w rejestrach powiatowych urzędów pracy, warto zobaczyć, jaki odsetek stanowią poszczególne kategorie w ramach ogółu bezrobotnych. Zmiana udziału poszczególnych kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy prezentowana jest na wykresie. Choć liczba osób bezrobotnych do 25. roku życia rośnie, to udział tej kategorii w ogóle bezrobotnych spada. Podobnie jest z kobietami – ich liczba w rejestrach PUP wzrastała, ale udział jest w miarę stabilny od kilku lat. W latach 2005-2008, gdy sytuacja na rynku pracy się poprawiała, udział kobiet w rejestrach był dużo wyższy. Jest to związane z tym, że cechuje je dużo niższa aktywność zawodowa niż mężczyzn. Badania pokazują

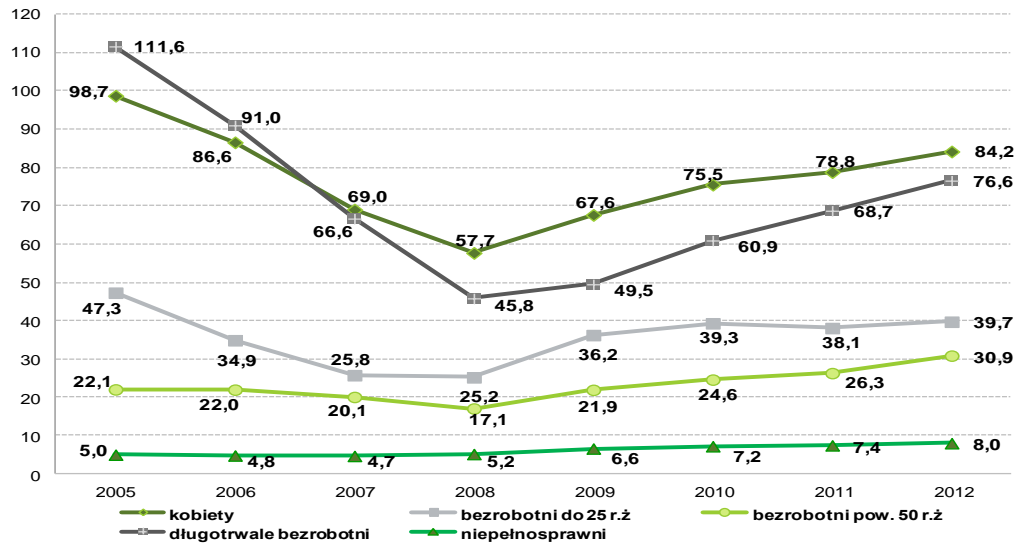
³ Dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie. Szerokim echem w mediach odbiły się zwłaszcza zwolnienia nauczycieli w krakowskich szkołach. Por. „Krakowskie szkoły zwalniają nauczycieli. Nie tylko przez niż”, Gazeta.pl, źródło: http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114883,11738509,Krakowskie_szkoly_zwalniają_nauczycieli__Nie_tylko.html

⁴W myśl Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotnym długotrwale jest osoba bezrobotna pozostająca w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

⁵ Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyróżnia się następujące kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy: bezrobotny do 25 roku życia; bezrobotny długotrwale albo po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego; bezrobotna kobieta która nie podjęła zatrudnienia po urodzeniu dziecka; bezrobotny powyżej 50 roku życia; bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego; bezrobotny samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia; bezrobotny, który po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjął zatrudnienia; bezrobotny niepełnosprawny.

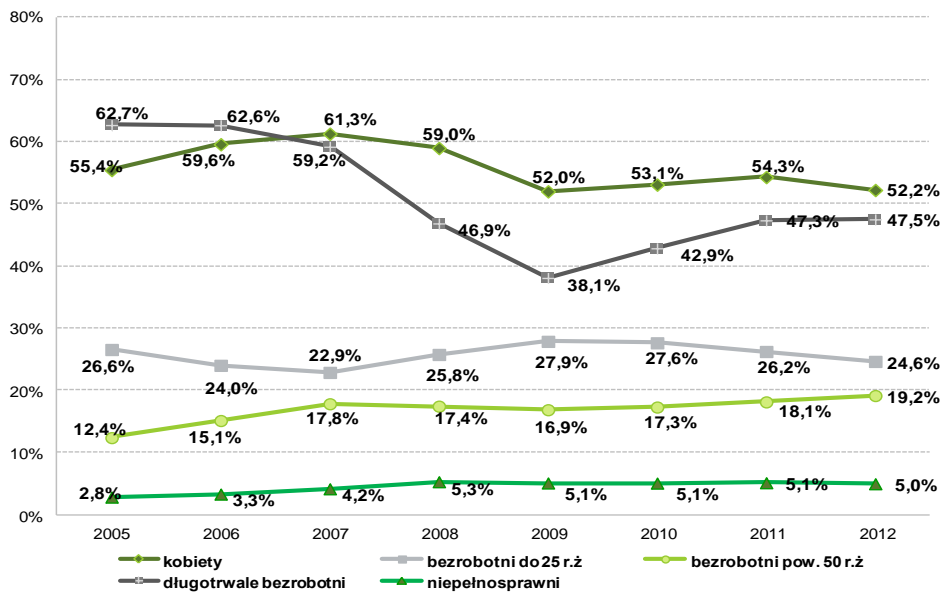
również, że mężczyznom wciąż łatwiej jest znaleźć oraz utrzymać zatrudnienie.⁶ W miarę jak mężczyźni odpływają z rejestrów, udział kobiet rośnie. Jeśli chodzi natomiast o osoby niepełnosprawne, to pomimo, że ich liczba wzrosła o 1,8 tys. w rejestrach urzędów pracy, to odsetek tej kategorii bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych się nie zmienił (por. wykres).

Zmiana liczby bezrobotnych w szczególnej sytuacji w Małopolsce 2005-2012 (w tys.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

Zmiana odsetka osób w szczególnej sytuacji w ogóle bezrobotnych w Małopolsce w latach 2005-2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

⁶ Por. Pracodawca – Rynek – Pracownik. Raport z badania zapotrzebowania na pracowników wśród małopolskich pracodawców 2012, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, 2012

Usługi pośrednictwa pracy

Pod pojęciem usług pośrednictwa pracy należy rozumieć udzielanie pomocy osobom pozostającym bez pracy i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w znalezieniu pracowników o odpowiednich kwalifikacjach. Usługi pośrednictwa pracy świadczą powiatowe urzędy pracy dla osób zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy jak również usługi takie mogą świadczyć agencje zatrudnienia dla swoich klientów.

1. Realizacja usług pośrednictwa pracy przez powiatowe urzędy pracy

W 2012 r. powiatowe urzędy pracy odnotowały 94 934 podjęcia pracy dokonane przez osoby bezrobotne i poszukujące pracy. Było to o 3 306 przypadków więcej niż w 2011 r. (3,6%). Istotne jednak jest, że zwiększeniu uległy jedynie podjęcia pracy na stanowiskach subsydiowanych (o 39,3%; 6 833 podjęcia), natomiast liczba podjęć pracy na niesubsydiowanych miejscach pracy uległa zmniejszeniu (o 16,6%; 1 510 podjęć). Zmalały zarówno podjęcia pracy niesubsydiowanej dokonywane dzięki pośrednictwu PUP (o 19,8%, 1 796 podjęcia) jak i samodzielne podjęcia pracy niesubsydiowanej przez bezrobotnych (o 3,3%, 2 142 podjęcia).

Porównanie wykonania w zakresie usług pośrednictwa pracy w latach 2004 – 2012

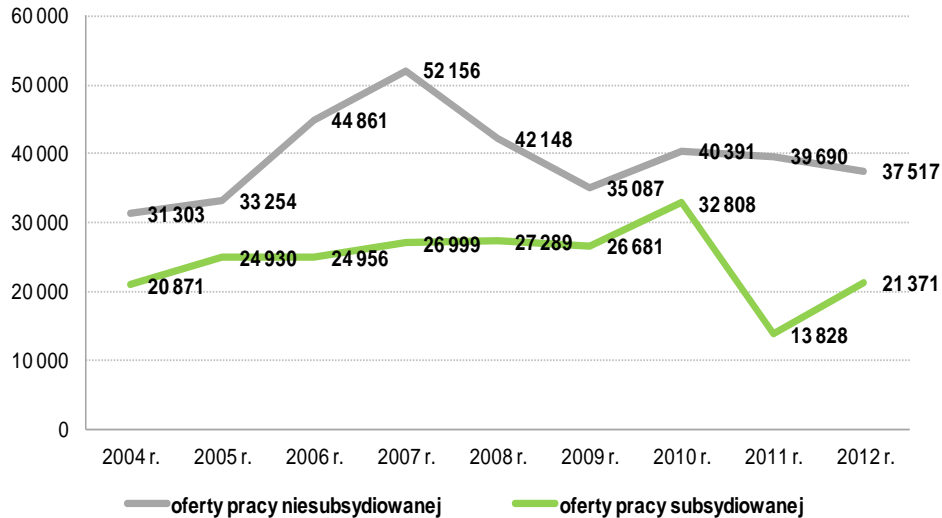
Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012/ 2011
Podjęcia pracy - ogółem, w tym	94 548	98 146	102 158	92 864	83 496	86 038	104 137	91 628	94 934	103,6
przez bezrobotnych	93 813	97 597	101 430	92 036	82 770	85 496	103 627	91 168	94 498	103,7
przez poszukujących pracy	735	549	728	828	726	542	510	460	436	94,8
Podjęcia pracy za pośrednictwem PUP, w tym	33 965	38 486	39 706	41 469	39 973	39 236	47 497	26 494	31 967	120,7
przez bezrobotnych	33 230	37 937	38 978	40 641	39 247	38 694	46 987	26 034	31 531	121,1
przez poszukujących pracy	735	549	728	828	726	542	510	460	436	94,8
Podjęcia pracy niesubsydiowanej za pośrednictwem PUP	13 667	13 410	14 103	13 593	10 697	8 951	8 700	9 089	7 579	83,4
przez bezrobotnych	13 331	13 074	13 697	13 081	10 299	8 661	8 370	8 828	7 293	82,6
przez poszukujących pracy	336	336	406	512	398	290	330	261	286	109,6
Pozyskanie ofert pracy	52 174	58 184	69 817	79 155	69 436	61 768	73 199	53 518	58 888	110,0
Pozyskanie ofert pracy niesubsydiowanej	31 303	33 254	44 861	52 156	42 147	35 087	40 391	39 690	37 517	94,5
Wizyty u pracodawców	9 612	11 296	9 600	7 478	7 309	8 269	11 121	8 477	10 269	121,1
Oferty pracy niesubsydiowanej pozyskane w wyniku wizyt	4 670	4 529	4 733	4 110	3 622	2 915	3 597	5 219	4 440	85,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Liczba ofert pracy pozyskanych w 2012 r. była o 10% (5 370 ofert) wyższa niż w 2011 r. Zauważyć jednak należy, że zwiększeniu uległa tylko pula subsydiowanych miejsc pracy – o 54,5% (7 543 oferty) co było to efektem większych możliwości finansowania w 2012 r. przez urzędy pracy aktywizacji osób bezrobotnych. Natomiast liczba ofert niesubsydiowanych zmniejszyła się w stosunku do 2011 r. o 5,5% (2 173 oferty), co może wskazywać, że sytuacja na rynku pracy uległa pogorszeniu.

Liczba ofert pracy pozyskanych przez PUP

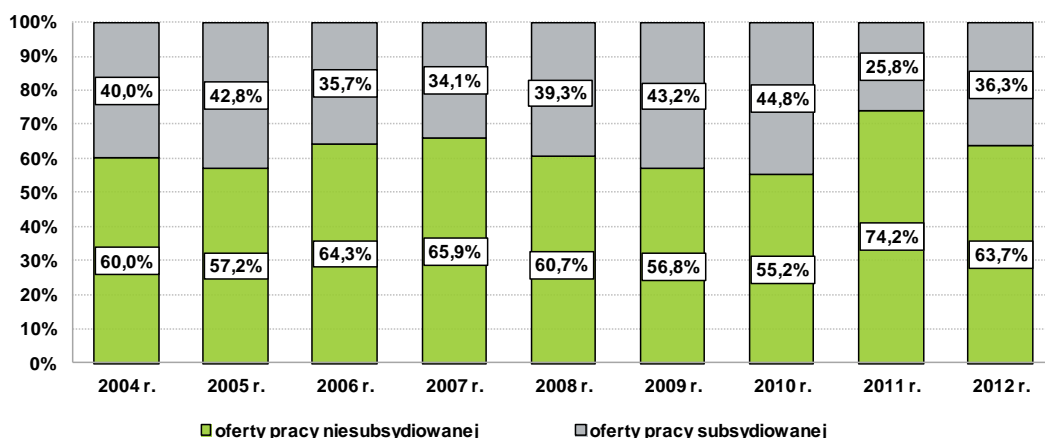

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

W puli ofert, którymi dysponują powiatowe urzędy pracy przeważają niesubsydiowane miejsca pracy (w 2012 r. - 63,7%). Udział miejsc subsydiowanych uzależniony jest w dużym stopniu od poziomu środków finansowych, jakie urzędy mają do dyspozycji na cele aktywizacji zawodowej. W latach 2008-2009 udział ten systematycznie wzrastał, co z jednej strony wynikało ze wzrostu limitu środków przeznaczonych na działania aktywizacyjne w tym okresie, a z drugiej z pogorszenia sytuacji na rynku pracy. W 2011 r. ze względu na znacznie ograniczenie poziomu środków Funduszu Pracy udział ofert subsydiowanych wyraźnie zmalał, przewaga ofert niesubsydiowanych w ogólnej puli ofert pracy uległa więc wzmocnieniu. W 2012 r. zwiększenie limitu środków na działania aktywizacyjne przyniosło w efekcie ponowne zwiększenie odsetka ofert subsydiowanych.

W 2012 r. w większości powiatowych urzędów pracy (12) pośrednictwo pracy opierało się w przeważającej części o subsydiowane oferty pracy. Było tak też w poprzednich latach, w których urzędy miały do dyspozycji na działania aktywizacyjne stosunkowo wysoki poziom środków. Wyjątkiem był rok 2011, w którym w przypadku większości urzędów (18) w puli ofert przeważały niesubsydiowane miejsca pracy. W 2012 r. największy odsetek ofert niesubsydiowanych odnotowano w GUP Kraków – 90,8%, UPP Kraków – 73,5%, PUP Wieliczka – 67,2%.

Struktura ofert pozyskanych przez PUP

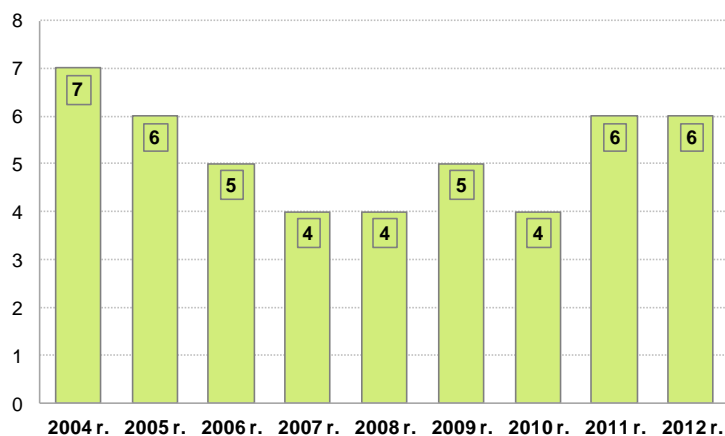

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Część zgłoszeń o wolnych miejscach pracy pozyskiwana jest w trakcie bezpośrednich wizyt pośredników pracy u pracodawców. W 2012 r. pośrednicy odwiedzili 10 269 firm i pozyskali w ten sposób 6 957 ofert pracy. W stosunku do 2011 r. liczba wizyt u pracodawców zwiększyła się o 21,1%, mniejsza była natomiast ich efektywność 67,7% (78,6%). W 2012 r. zwiększyła się liczba zgłoszonych w trakcie odwiedzin u pracodawców subsydiowanych ofert – o zmniejszyła się natomiast liczba zgłoszeń wolnych miejsc pracy nie dofinansowanych środkami publicznymi - o 14,9% (779 ofert). Pozyskane drogą bezpośrednich wizyt u pracodawców oferty stanowiły 11,8% ogółu zgłoszonych do urzędów ofert. Odsetek ten kształtował się na podobnym jak w 2011 r. poziomie (12,4%).

W 2012 r. wzrosła zarówno liczba ofert, jak i liczba bezrobotnych klientów korzystających z usług powiatowych urzędów pracy. W związku z tym wskaźnik „liczba ofert na 1 bezrobotnego” kształtował się na takim samym poziomie jak w 2011 r. W 2011 r. i w 2012 r. na 1 ofertę przypadało w Małopolsce średnio 6 osób.

Zmiany w poziomie wskaźnika określającego liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę

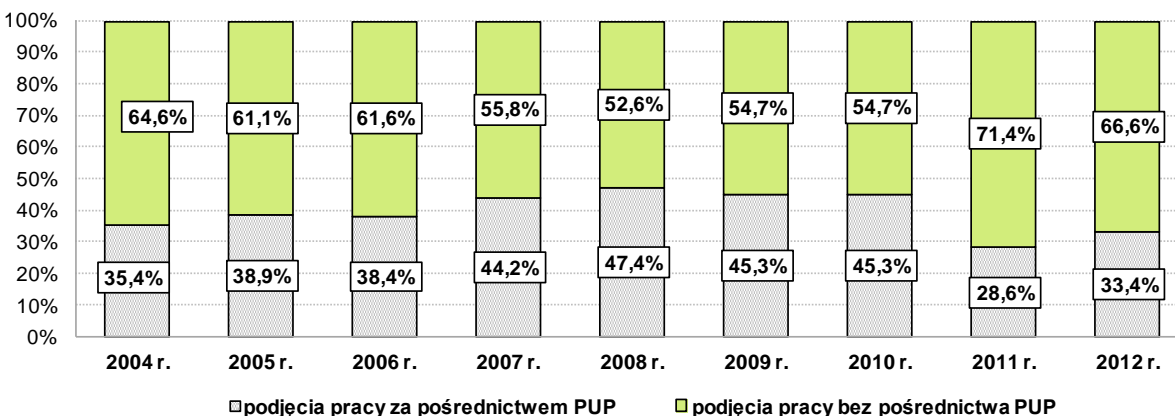
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

W poszczególnych powiatowych urzędach pracy sytuacja była zróżnicowana. W 2012 r. najkorzystniejszą wartość wskaźnik ten osiągnął w GUP Kraków, UPP Kraków i PUP Proszowice, gdzie na 1 ofertę przypadło przeciętnie 3 bezrobotnych, najmniej korzystne wskazania odnotowano w PUP Zakopane i PUP Nowy Targ gdzie średnio 1 ofercie odpowiadało 16 bezrobotnych.

Wskaźnik wykorzystania ofert ukształtował się w 2012 r. na poziomie 49,6% czyli nieco wyższym niż w 2011 r. - 45,8%. W latach 2011 – 2012 wysokość tego wskaźnika była wyraźnie niższa niż w okresie 2009-2010 (2010 r. – 57,8%, 2009 r. – 57,1%). Za przyczynę można uznać mniejszy w tym okresie udział ofert dotyczących subsydiowanych miejsc pracy, które z zasady są wykorzystywane w 100%. W poszczególnych urzędach pracy sytuacja pod tym względem była zróżnicowana. W stosunku do 2011 r. zmniejszył się z kolei nieznacznie wskaźnik wykorzystania ofert niesubsydiowanych, wyniósł w 2012 r. – 19,2%, czyli kształtował się na podobnym poziomie jak w ostatnich 2 latach (2011 r. - 21,9%, 2010 r. - 20,2%).

Mimo wzrostu liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w 2012 r. liczba osób samodzielnie znajdujących zatrudnienie zmniejszyła się w porównaniu z 2011 r. o 2 167 osób (3,3%). Można to odczytać jako kolejny sygnał pogorszenia się możliwości popytowych rynku pracy.

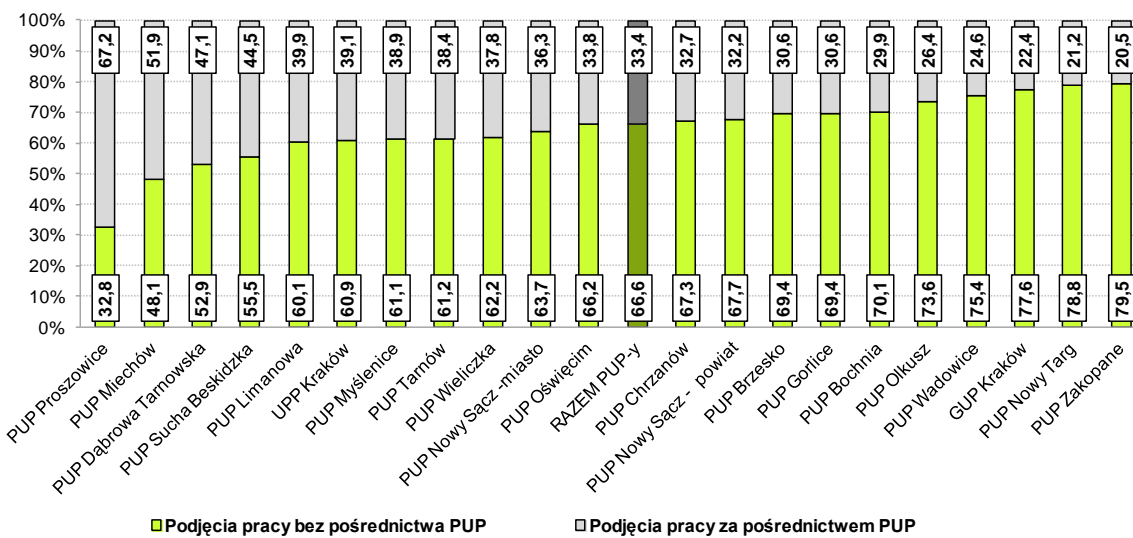
Struktura podjęć pracy osób bezrobotnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Znaczna część bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy podejmuje pracę samodzielnie bez pomocy ze strony urzędu (w 2012 r. – 66,6%). Oznacza to, że duża część osób jest wystarczająco zmotywowana i aktywna aby samodzielnie poradzić sobie na rynku pracy. Powiatowe urzędy pracy skupiają się natomiast na osobach, które bez pomocy nie są w stanie powrócić na rynek pracy i potrzebują w tym zakresie wsparcia. Takim osobom oferowane są m.in. oferty pracy subsydiowanej. Najwyższy udział podjęć pracy za pośrednictwem PUP odnotowano w okresie 2008 – 2010, czyli w okresie największej dostępności środków przeznaczonych na aktywizację zawodową bezrobotnych. Z kolei w ostatnich 2 latach tj. 2011-2012 odsetek podjęć pracy dokonywanych dzięki pomocy pośrednictwa urzędów pracy był znacząco niższy 28,6%, co było odzwierciedleniem znacznie niższego poziomu środków przeznaczonych na działania aktywizacyjne, co ostatecznie przekładało się na zmniejszenie puli subsydiowanych miejsc pracy jakie powiatowe urzędy pracy mogły zaoferować bezrobotnym. Tendencja taka została odnotowana we wszystkich powiatowych urzędach pracy.

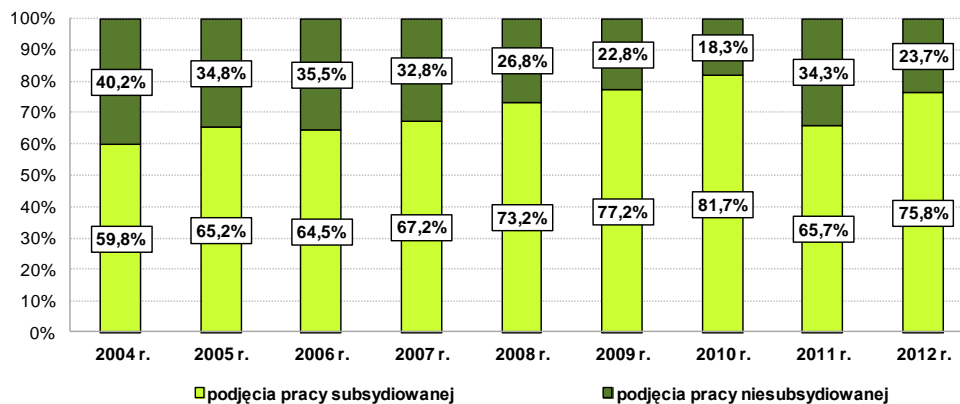
Struktura podjęć pracy w poszczególnych powiatowych urzędach pracy w 2012 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

O ile w 2010 r. i w kilku poprzednich latach w około 9 powiatowych urzędach pracy przeważały podjęcia pracy za pośrednictwem urzędu to w 2011 r. i w 2012 r. taką przewagę można było odnotować już tylko w 2 powiatowych urzędach pracy. W pozostałych dominowały samodzielne podjęcia pracy.

Zmiany w strukturze podjęć pracy za pośrednictwem PUP

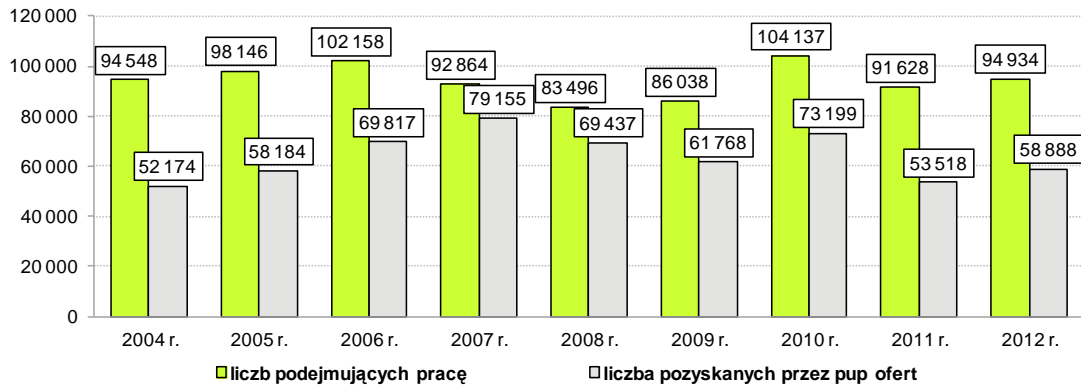

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

W grupie osób które podejmują pracę za pośrednictwem urzędu pracy przeważają osoby, które podjęły zatrudnienie na subsydiowanym miejscu pracy (w 2012 r. – 75,8%). Zmiany w tej strukturze są ściśle skorelowane z poziomem środków na działania aktywizacyjne w dyspozycji PUP.

Z usług pośrednictwa pracy świadczonych w powiatowych urzędach pracy mogą również korzystać osoby poszukujące pracy nieposiadające statusu osoby bezrobotnej. W 2011 r. dzięki pośrednictwu powiatowych urzędów pracy zatrudnienie znalazło 436 osób z tej grupy, nieco o 24 osoby (5,2%) mniej niż w 2010 r. W odniesieniu do poszukujących pracy podejmujących zatrudnienie dzięki ofercie pozyskanej w PUP od kilku lat kontynuuje się tendencja spadkowa.

Podjęcia pracy a oferty wg ewidencji powiatowych urzędów pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

W 2012 r. statystyki powiatowych urzędów pracy wykazały wzrost zarówno liczebności ofert zgłoszonych do urzędów jak i liczby osób wracających czynnie na rynek pracy. Jednak szczegółowa analiza pokazuje, że w obydwu przypadkach zwiększenie dotyczyło wyłącznie form zatrudnienia subsydiowanego. Dzięki temu, że powiatowe urzędy pracy otrzymały w 2012 r. wyższy poziom środków Funduszu Pracy przeznaczonych na finansowanie działań aktywizacyjnych zwiększyła się podaż subsydiowanych miejsc pracy i jednocześnie wzrosła liczba osób podejmujących pracę na takich dofinansowanych ze środków publicznych stanowiskach. Jednocześnie w porównaniu z 2011 r. zmniejszył się napływ ofert z otwartego rynku pracy i zmalała liczba niesubsydiowanych podjęć pracy zarówno tych dokonywanych przez osoby bezrobotne samodzielnie, jak i dzięki pomocy pośrednika pracy. Świadczy to o tym, że sytuacja na rynku nie jest łatwa.

Na koniec 2012 r. w małopolskich powiatowych urzędach pracy w Małopolsce pracowało 259 pośredników pracy. W stosunku do 2011 r. roku odnotować można więc jedynie nieznaczną różnicę – zwiększenie o 3 osoby. Można stwierdzić, że po znaczącym wzroście, jaki w 2008 r. miał miejsce w zakresie liczebności tej grupy i związany był z koniecznością dostosowania się przez PUP do wymagań Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia przez publiczne służby zatrudnienia usług rynku pracy określającego m.in. sposób ustalania minimalnej liczby pośredników zatrudnionych w urzędach pracy, w ostatnich latach zatrudnienie w tej grupie ustabilizowało się.

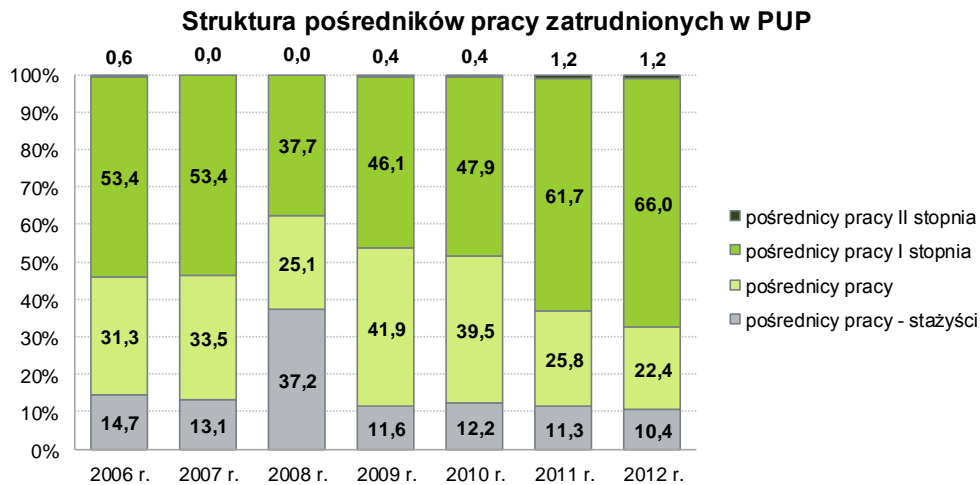
Struktura pośredników zatrudnionych w powiatowych urzędach pracy w latach 2006 – 2012

Wyszczególnienie	pośrednicy pracy ogółem		pośrednicy pracy - stażyści		pośrednicy pracy		pośrednicy pracy I stopnia		pośrednicy pracy II stopnia	
	o	k	o	k	o	k	o	k	o	k
2006 r.	163	137	24	21	51	44	87	71	1	1
2007 r.	191	164	25	23	64	56	102	85	0	0
2008 r.	239	212	89	80	60	57	90	75	0	0
2009 r.	241	211	28	26	101	91	111	93	1	1
2010 r.	238	210	29	28	94	86	114	95	1	1
2011 r.	256	228	29	26	66	63	158	137	3	2
2012 r.	259	229	27	25	58	54	171	148	3	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Grupa pośredników pracy jest w znacznym stopniu sfeminizowana. Na koniec 2012 r. kobiety stanowiły w niej 88,4%.

W 2008 r. w powiatowych urzędach pracy zatrudniono dużą grupę pośredników stażystów. Były to osoby o najniższym poziomie kwalifikacji w tym zawodzie. W kolejnych latach w strukturze pośredników pracy zatrudnionych w PUP widoczne są pozytywne zmiany świadczące o wzroście kwalifikacji tej grupy zawodowej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Liczba pośredników pracy w poszczególnych powiatowych urzędach pracy w Małopolsce w latach 2006 – 2012

wyszczególnienie	liczba pośredników pracy						
	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
PUP Bochnia	3	2	7	7	7	7	7
PUP Brzesko	5	6	5	5	7	7	8
PUP Chrzanów	6	6	11	8	10	10	10
PUP Dąbrowa	3	3	6	7	6	7	8
PUP Gorlice	7	10	11	11	11	16	13
GUP Kraków	32	35	31	39	36	40	43
UPP Kraków	14	21	21	19	12	18	17
PUP Limanowa	11	9	8	9	8	9	13
PUP Miechów	3	3	5	5	5	5	4
PUP Myślenice	13	13	13	14	13	13	14
SUP w Nowym Sączu	4	6	7	8	9	8	9
PUP dla Powiatu Nowosądeckiego	7	6	15	17	20	18	16
PUP Nowy Targ	8	10	9	6	9	9	8
PUP Olkusz	5	4	11	11	11	11	11
PUP Oświęcim	8	8	21	16	16	16	16
PUP Proszowice	4	4	4	2	4	5	4
PUP Sucha Beskidzka	2	4	5	5	6	5	6
PUP Tarnów	11	20	29	30	29	31	31
PUP Wadowice	7	7	9	9	9	11	11
PUP Wieliczka	2	6	6	8	7	7	7
PUP Zakopane	8	8	5	5	3	3	3
SUMA PUP	163	191	239	241	238	256	259

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

W porównaniu z końcem 2011 r. sytuacja w zakresie liczby zatrudnionych pośredników pracy w poszczególnych urzędach pracy była zróżnicowana: w 8 urzędach pracy odnotowano wzrost, w 5 urzędach pracy wystąpił spadek, a w 8 – stabilizacja zatrudnienia.

2. Usługi EURES

EURES (**EU**ropean **E**mployment **S**ervices) jest siecią współpracy publicznych służb zatrudnienia i ich partnerów na rynku pracy, wspierającą mobilność w dziedzinie zatrudnienia na poziomie międzynarodowym, w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego (kraje Unii Europejskiej oraz Norwegia, Islandia, Liechtenstein), a także w Szwajcarii.

W roku 2012 w województwie małopolskim w ramach usług EURES świadczonych przez pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy i jego zespołów zamiejscowych w Nowym Sączu i Tarnowie oraz pośredników pracy realizujących zadania EURES w powiatowych urzędach pracy, wsparcie uzyskały 58 894 osoby poszukujące pracy w krajach UE/EOG (o 4% więcej niż w 2011 r.). Osoby te były zainteresowane przede wszystkim zagadnieniami dotyczącymi możliwości podjęcia zatrudnienia na europejskich rynkach pracy, warunkami życia i pracy, możliwościami podjęcia edukacji oraz staży zawodowych na nowo otwartych rynkach pracy – przede wszystkim w Niemczech.

Pracownicy EURES upowszechnili informacje dotyczące 263 ofert pracy z liczbą 2 373 wolnych miejsc pracy oferowanych przez zagranicznych pracodawców z takich krajów jak: Republika Federalna Niemiec, Francja, Wielka Brytania, Holandia, Włochy, Austria, Norwegia, Republika Czeska, Belgia, Finlandia, Hiszpania, Łotwa.

Ponadto w 18 zajęciach informacyjno-warsztatowych „Mobilność na europejskim rynku pracy” uczestniczyło 287 osób. Tematyka zajęć obejmowała informacje nt: mobilności na europejskim rynku pracy, EURES, otwarcia nowych rynków pracy w RFN, Austrii i Szwajcarii od 1 maja 2011 r. oraz możliwości zatrudnienia w krajach UE i EOG, tendencjach na europejskich rynkach pracy. Poruszano również tematykę dotyczącą sytuacji na rynku pracy Słowacji, warunków życia i pracy w regionie przygranicznym Słowacji, zakładania działalności gospodarczej na Słowacji, nabywania prawa do świadczeń z tytułu bezrobocia w krajach UE/EOG. Uczestników spotkań zapoznano także z informacjami przydatnymi w poszukiwaniu drogi edukacyjnej i zatrudnienia w krajach UE i EOG, zapoznano z zadaniami realizowanymi przez wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy w związku z udziałem w sieci EURES, przedstawiono europejski portal mobilności zawodowej – jako źródło wszelkich informacji o mobilności pracowników, zapoznano z ciekawymi informacjami znajdującymi się na portalach internetowych, przydatnymi osobom zainteresowanym pracą bądź powracającym po zatrudnieniu za granicą.

W ramach współpracy na transgranicznym rynku pracy przedstawiono prezentację warunków życia i pracy w regionie przygranicznym Polski w czasie spotkania pn. „EURES młodym” w Starej Lubowni w Republice Słowacji, oraz zorganizowano we współpracy z CEiP OHP w Nowym Sączu „Targi Edukacji i Pracy”.

Zorganizowano Targi Pracy w ramach Europejskich Dni Pracy 2012, podczas których ponad 1 600 osób poszukujących pracy odwiedziło stanowiska wystawców. Pośród 40 wystawców zgromadzonych na Targach znaleźli się pracodawcy krajowi, zagraniczni, doradcy Sieci EURES, jak również przedstawiciele instytucji wspierających znalezienie zatrudnienia w Polsce i pomagające w znalezieniu praktyki czy wolontariatu za granicą.

Oferty jakie prezentowali wystawcy dotyczyły pracy w kraju, jak również za granicą; szczególnie te ostatnie były skierowane do osób znających w co najmniej komunikatywnym stopniu dany język obcy. Poszukiwano osób z branż: medycznej, finansowej, rekrutacyjnej oraz produkcyjnej, jak również sektora usług gastronomicznych i utrzymania czystości. Zaproszeni doradcy EURES z Niemiec, Francji i Holandii poza prezentacją dostępnych ofert pracy, informowali również o ogólnych warunkach pracy i życia w swoich krajach. Część osób poszukujących pracy wypełniała na miejscu formularze aplikacyjne, pozostali otrzymywali materiały promocyjne wystawców, informujące o tym jak efektywnie włączyć się w ścieżkę rekrutacyjną.

Dla pracodawców chcących zatrudniać cudzoziemców, w tym z krajów UE, podczas Targów zorganizowano spotkanie informacyjne, podczas którego specjaliści omawiali zagadnienia związane z obowiązkami, jakie spoczywają na firmach zatrudniających cudzoziemców z krajów UE/EOG i Szwajcarii. W ramach współpracy z Europe Direct pracownicy EURES oraz doradcy EURES z Niemiec, Francji i Holandii EURES uczestniczyli w wydarzeniu pn. „Dzień Europy”, który był organizowany przez Małopolski Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct w ramach Święta Unii Europejskiej, promującego UE.

Ponadto, pracownicy EURES uczestniczyli w wydarzeniach takich jak: Targi Pracy, Targi Mobilności itp., organizowanych przez instytucje partnerskie, podczas których udzielili informacji w zakresie mobilności na europejskim rynku pracy około 2 tys. osób zainteresowanych podjęciem pracy, edukacji, staży zawodowych za granicą. Przedstawiciel EURES brał także udział w Międzynarodowych Targach Pracy JOBS EXPO w Pradze w Republice Czeskiej w dniach 15-16.03.2012 r.

Zorganizowano i przeprowadzono 6 szkoleń i 1 spotkanie koordynacyjne dla kadry Publicznych Służb Zatrudnienia województwa małopolskiego. Przeprowadzono trzy szkolenia dwudniowe i dwa szkolenia jednodniowe dla pracowników PSZ nie będących kadrą EURES skierowane do kierowników Centrów Aktywizacji Zawodowej, przełożonych pośredników pracy realizujących zadania EURES w powiatowych urzędach pracy oraz dla pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia z PUP i WUP z zakresu mobilności zawodowej i działań dotyczących EURES. Celem szkoleń było przedstawienie tematyki mobilności i usług EURES oraz wypracowanie obszarów wspólnych działań dla klientów EURES. Odbyło się także jedno szkolenie dla pośredników pracy realizujących zadania EURES w PSZ, podczas którego zostały omówione zagadnienia dotyczące legalizacji pobytu cudzoziemców z krajów UE/ EOG i Szwajcarii, aspekt ubezpieczeniowy zatrudniania obcokrajowców z krajów UE/EOG i Szwajcarii, aspekt podatkowy zatrudniania cudzoziemców z krajów UE/EOG i Szwajcarii, formy umów zatrudniania cudzoziemców krajów UE/EOG i Szwajcaria.

Zorganizowano też spotkanie koordynacyjne dla kadry EURES z udziałem przedstawiciela NSZZ Solidarność. Łącznie w sześciu szkoleniach oraz spotkaniu koordynacyjnym uczestniczyło 85 pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia województwa małopolskiego.

3. Działalność agencji zatrudnienia

Agencje zatrudnienia są niepublicznymi podmiotami świadczącymi usługi w zakresie pośrednictwa pracy, pośrednictwa do pracy za granicą, poradnictwa zawodowego, doradztwa personalnego i pracy tymczasowej. Aby agencja zatrudnienia działała legalnie, musi posiadać certyfikat o dokonaniu wpisu do rejestru agencji zatrudnienia prowadzonego przez wojewódzki urząd pracy.

W roku 2012 na terenie województwa małopolskiego było zarejestrowanych 306 agencji zatrudnienia (wzrost o 64 w stosunku do 2011 r.), w tym:

- 154 podmiotów pośrednictwa pracy na terenie RP;
- 71 podmiotów pośredniczących w kierowaniu do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych;
- 98 podmiotów działających w ramach pracy tymczasowej;
- 90 podmiotów działających w zakresie doradztwa personalnego;
- 77 podmiotów działających w zakresie poradnictwa zawodowego⁷.

W 2012 r. w agencjach zatrudnienia zarejestrowanych było ponad 204 tys. osób w tym około 51% stanowiły kobiety. W stosunku do poprzedniego roku liczba osób wzrosła o 18 tys. Wzrosła także liczba podjęć pracy za pośrednictwem agencji – w 2010 r. było to prawie 66,5 tys. osób, czyli 45% klientów agencji zatrudnienia, w 2011 r. już prawie 89 tys.- 48% z wszystkich klientów, a w 2012 r. prawie 105 tys., tj. 51%. Należy jednak zauważyć, że odsetek ten jest dużo niższy niż w 2009 r. kiedy wynosił prawie 74%.

---

⁷ Liczba agencja nie sumuje się gdyż jeden podmiot może świadczyć różne usługi.

Klienci agencji zatrudnienia w województwie małopolskim w latach 2010-2012

Lp.	Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.
1.	liczba osób zarejestrowanych przez agencje	148 075	186 473	204 543
2.	liczba osób, która podjęła pracę za pośrednictwem agencji w tym:	66 519	88 931	104 995
	pośrednictwo pracy w Polsce	24 421	35 724	33 961
	pośrednictwo pracy za granicą	3 423	3 777	2 954
	w ramach pracy tymczasowej (Polska i zagranica)	38 675	49 430	68 080

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Większość z klientów agencji zatrudnienia była kierowana do pracy tymczasowej w Polsce (65,5 tys. osób) a następnie do pracy stałej w Polsce (33,9 tys. osób). Natomiast do pracy za granicą, zarówno do tymczasowej jak i stałej, skierowano podobną ilość osób odpowiednio: 2,5 tys. i 2,9 tys. osób. W większości klienci agencji zatrudnienia decydowali się na wyjazd do pracy za granicę do krajów europejskich (Niemcy – 2,4 tys. Francja – 1,7 tys.), natomiast znikoma ilość osób decydowała się na pracę w krajach pozaeuropejskich. Szczegółowe dane o liczbie osób skierowanych przez agencje zatrudnienia do pracy w rozbiu na poszczególne kraje zawiera załącznik nr 1.

Zawody, w jakich najczęściej podejmowano pracę za pośrednictwem agencji zatrudnienia na terenie Polski to: sprzedawcy sklepowi (ekspedienty) – prawie 60%, kasjerzy i sprzedawcy biletów – 28%, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 5%. Z kolei za granicą najczęściej podejmowano prace w zawodach: pomoce domowe i sprzątaczkę – 23%, robotnicy pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie – 22%, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 20%.

W 2012 r. Okręgowy Inspektorat Pracy (OIP) w Krakowie skontrolował 27 agencji zatrudnienia z terenu województwa małopolskiego (na podstawie planu kontroli opracowanego zgodnie z Zasadami współpracy zawartymi w dniu 24.07.2009 r. pomiędzy Okręgowym Inspektorem Pracy w Krakowie a Marszałkiem Województwa Małopolskiego).

Liczba kontroli agencji zatrudnienia przez PIP w latach 2009-2012

	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Plan kontroli	30	30	30	20
Wykonanie	41	32	36	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Zdaniem kontrolujących inspektorów OIP najwięcej nieprawidłowości w zakresie prowadzenia agencji zatrudnienia wynikało z:

- nieznajomości lub lekceważenie przepisów w zakresie funkcjonowania agencji zatrudnienia przez osoby odpowiedzialne za prowadzenie tego typu działalności gospodarczej,
- chęci ukrycia przed osobami poszukującymi pracy, iż firma poszukująca osób do pracy nie jest agencją zatrudniania tylko pracodawcą. Było to związane ze złymi skojarzeniami związanymi

z działalnością agencji zatrudnienia utrwalanymi przez media w kontekście np. sprawy tzw. „obozów pracy” we Włoszech.

W efekcie przeprowadzenia działań kontrolnych stwierdzono m.in.:

- jeden przypadek prowadzenia agencji zatrudnienia bez wymaganego certyfikatu,
- jeden przypadek zatrudnienia w zakresie pracy tymczasowej osób w ramach umów cywilno-prawnych, podczas gdy praca wykonywana była w warunkach charakterystycznych dla stosunku pracy,
- w przypadku jednej z agencji zatrudnienia kierującej pracownika do pracy u pracodawcy użytkownika na terenie Francji, stwierdzono przypadek nie wypłacenia pracownikowi wynagrodzenia za pracę za okres dwóch tygodni.

W ubiegłym roku 3 agencje zostały wykreślone z Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia przez WUP (zaleganie z opłatami ZUS i podatkowymi, brak umów z osobami wyjeżdżającymi do pracy zagranicę).

W dalszym ciągu pomimo systematycznie przeprowadzanych kontroli w podmiotach prowadzących agencje zatrudnienia zdarzają się przypadki nieprzestrzegania przez nie prawa. Z jednej strony wynika to z braku znajomości zasad prowadzenia agencji zatrudnienia lub ignorowania tych zasad, z drugiej natomiast, z braku wiedzy osób poszukujących pracy i korzystających z usług agencji o możliwościach złożenia skargi do instytucji takich jak WUP czy PIP o spotykanych nieprawidłowościach (np. w przypadku wymagania przez agencje opłat za pośrednictwo pracy).

Poradnictwo zawodowe, informacja zawodowa oraz pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy

Usługi doradztwa zawodowego, informacji zawodowej oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy stanowią wraz z pośrednictwem pracy podstawowe wsparcie z jakiego mogą skorzystać osoby pozostające bez pracy i poszukujące pracy. Usługi takie świadczą głównie publiczne służby zatrudnienia: 21 powiatowych urzędów pracy oraz 3 Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w: Krakowie, Tarnowie i Nowym Sączu. W województwie małopolskim funkcjonują również inne instytucje wspierające mieszkańców w tych obszarach, są to m.in. poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Ochotnicze Hufce Pracy, Akademickie Biura Karier, agencje zatrudnienia czy instytucje szkoleniowe.

Poradnictwo zawodowe polega na udzielaniu pomocy w planowaniu i organizowaniu życia zawodowego. Klientami są osoby należące do różnych grup społecznych m.in.: bezrobotni, poszukujący pracy, niepracujący niezarejestrowani, pracujący, studenci, pełnoletni uczniowie oraz niepełnosprawni. Potrzeby tych osób dotyczą różnych obszarów; jako główne można jednak wymienić pomoc w: określeniu swoich predyspozycji i zainteresowań zawodowych, opracowaniu planu działania powrotu na rynek pracy, poznaniu metod i technik poszukiwania pracy, znalezieniu zatrudnienia, szkoleń i kursów, w zakładaniu firmy itp.

W 2012 r. łącznie z poradnictwa indywidualnego skorzystało 45 937 osób, z poradnictwa grupowego 7 443 osoby. Z indywidualnej informacji zawodowej skorzystały 38 084 osoby, w grupowych spotkaniach informacyjnych udział wzięły 20 453 osoby. Liczba klientów zajęć aktywizacyjnych to 12 249 osób.

Usługi indywidualnego i grupowego poradnictwa zawodowego, indywidualnej i grupowej informacji zawodowej oraz zajęć aktywizacyjnych w całym województwie w roku 2012

Wyszczególnienie	Poradnictwo zawodowe		Informacja zawodowa		Zajęcia aktywizacyjne
	liczba klientów indywidualnego poradnictwa	liczba klientów grupowego poradnictwa	liczba wizyt indywidualnych klientów	liczba klientów grupowych spotkań	liczba klientów
Ogółem	45 937	7 443	38 084	20 453	12 249
w tym:					
CIZ	2 454	786	18 892	2 034	1 208
PUP	43 483	6 657	19 192	18 419	11 041
z ogółem:					
kobiety	24 796	4171	20139	11318	X
bezrobotni	43 474	6 824	X	18 401	11 175
w tym kobiety	23 299	3 759	X	10 073	6 840

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

Zdecydowana większość osób korzystających z ww. form pomocy to osoby zarejestrowane jako bezrobotne w powiatowych urzędach pracy. Nieco inną grupę stanowili klienci Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej. Na podstawie statystyk prowadzonych w Centrach można stwierdzić, że najczęściej są to osoby niepracujące i niezarejestrowane, które posiadają wykształcenie wyższe lub policealne i są mieszkańcami dużych miast.

Ogólny obraz klientów urzędów pracy nie uległ zasadniczym zmianom w stosunku do lat poprzednich. I tak klientami korzystającymi z usług Powiatowych Urzędów Pracy i Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Małopolsce były przede wszystkim osoby zarejestrowane jako bezrobotne. Osoby te stanowią zdecydowaną większość klientów Powiatowych Urzędów Pracy. Są to najczęściej osoby z wykształceniem średnim zawodowym i policealnym, w wieku 25-50 lat, zarejestrowane jako bezrobotne

do 6 miesięcy i zamieszkujące tereny wiejskie. Osoby te wymagają głównie pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, tj. sporządzaniu dokumentów aplikacyjnych, rozmowie kwalifikacyjnej czy metodach poszukiwania pracy. Ze względu na fakt, iż osoby te zamieszkują głównie tereny wiejskie oraz małe miasta, ich najpoważniejszym problemem w poszukiwaniu pracy jest brak ofert pracy oraz niedostosowanie własnych kwalifikacji do potrzeb pracodawców. Dlatego też klienci przede wszystkim oczekiwali wsparcia w kierunku zdobycia pracy oraz zmiany lub podniesienia kwalifikacji zawodowych umożliwiających zatrudnienie.

Nieco inaczej pod tym względem wygląda sytuacja w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie. Centra w Tarnowie, Nowym Sączu i Krakowie najczęściej zaangażowane były we wsparcie osób pracujących, studentów, czy też pełnoletnich uczniów. Oczywiście zadaniem Centrów jest także pomoc w zatrudnieniu osób bezrobotnych, natomiast specyfika pomocy jest nieco inna, właśnie ze względu na odmienną specyfikę klientów. Większość z nich to mieszkańcy dużych miast lub obszarów blisko nich położonych. Przeważnie są to osoby z wykształceniem wyższym, w wieku 18-24 lat, kobiety, niezarejestrowane jako bezrobotne. W ich wypadku częstą przeszkodą na drodze do zdobycia zatrudnienia jest niewielkie doświadczenie zawodowe. Znaczna część z nich ma również trudność z określeniem tego co mogłyby i chciałyby robić. Tak więc znaczna część klientów to osoby zainteresowane zbadaniem swoich predyspozycji zawodowych, określeniem planów rozwoju zawodowego czy kierunku dalszego kształcenia. Zauważalna była również obecność kobiet w wieku 45+, które z różnych przyczyn utraciły pracę i kolejny raz stanęły przed koniecznością odpowiedzi na pytanie: „co dalej?” Zasadniczo kobiety w porównaniu do mężczyzn są aktywniejsze w poszukiwaniu pracy i częściej korzystają z pomocy urzędów pracy. Także kobiety stanowią większość wśród osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Niewielką grupę klientów CiIPKZ WUP Kraków, stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, niepełnosprawni, kobiety powracające do pracy po urlopach wychowawczych czy powracający z zagranicy. Klienci Ci ze względu na swoją sytuację wymagali szczególnego wsparcia, które uzyskać mogli poprzez zastosowanie metody pracy Trenera Zatrudnienia Wspieranego. Charakterystycznym zachowaniem zdecydowanej większości klientów jest niska mobilność zawodowa tzn. poszukują oni pracy na ograniczonym terenie, zazwyczaj w obszarze zamieszkiwanej miejscowości lub w niewielkiej odległości od niej.

Usługi indywidualnej i grupowej informacji zawodowej, grupowego i indywidualnego poradnictwa zawodowego oraz zajęcia aktywizacyjne stanowią kompleksową formę wsparcia klientów Powiatowych Urzędów Pracy oraz Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie. W złożonej rzeczywistości społecznej i gospodarczej rolą urzędów pracy jest nie tylko standardowa obsługa klientów (pośrednictwo pracy, wypłata zasiłków, szkolenia), ale również pełnienie funkcji przewodnika wspierającego osoby w dokonywaniu zmian i osiągnięciu zamierzonych celów w zakresie planów edukacyjno-zawodowych. Wielość informacji płynących z mediów, często sprzecznych, dotyczących np. sytuacji na rynku pracy czy oczekiwań pracodawców, budzi często w klientach poczucie dezorientacji i zagubienia. Szczególna rola przypada tu doradcom zawodowym, którzy wspierając klienta dysponują zestawem różnych narzędzi i metod mogących w znaczny sposób pomóc w poprawie jego sytuacji zawodowej. Dostrzegając grupy wymagające szczególnego wsparcia stworzono również nową formę aktywizacji, łączącą w sobie elementy pośrednictwa pracy, doradztwa zawodowego i coachingu. Tą formą jest metoda pracy Trenera Zatrudnienia Wspieranego, która w 2012 r. była wdrażana w urzędach pracy województwa małopolskiego.

1. Charakterystyka usług indywidualnej informacji zawodowej

Indywidualna informacja zawodowa to najpowszechniejsza forma usług świadczonych przez Publiczne Służby Zatrudnienia. Polega ona na przekazaniu klientowi informacji na konkretny temat związany z rynkiem pracy czy też poszukiwaniem pracy.

Zgodnie z obowiązującymi standardami usług rynku pracy klienci uzyskiwali informacje zawodowe z kilkunastu obszarów dotyczących m.in.: sytuacji na rynku pracy, informacji o zawodach i kształceniu, poszukiwaniu zatrudnienia oraz planowania rozwoju edukacyjno-zawodowego. Osoby poszukujące informacji miały możliwość samodzielnego korzystania z dostępnych zasobów informacyjnych, jak

również mogły uzyskać pomoc doradcy zawodowego, przy czym informacje udostępniane były zarówno w formie drukowanej (np. ulotki, broszury wykazy, poradniki), elektronicznej (programy komputerowe, prezentacje multimedialne, strony internetowe przydatne w aktywnym planowaniu rozwoju zawodowego i poszukiwaniu pracy) oraz audiowizualnej (np. filmy zawodoznawcze). Klienci korzystali również z informacji przesyłanych pocztą elektroniczną, a także z poradnictwa i informacji zawodowej na odległość (poprzez maila, skype'a i telefon).

Porównanie usługi indywidualnej informacji zawodowej na przestrzeni lat 2007-2012

Wyszczególnienie	Informacja zawodowa – liczba wizyt osób indywidualnych					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
razem	29 987	38 783	41 223	44 848	40 739	38 084
kobiety	15 019	20 986	21 741	22 890	20 871	20 139

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

W 2012 roku z indywidualnej informacji zawodowej skorzystało ponad 38 tys. osób. Podobnie jak w latach poprzednich większość adresatów stanowiły kobiety – ponad 20 tys.

W ostatnich latach utrzymuje się wysoka liczba osób korzystających z indywidualnej informacji zawodowej. Wiąże się to m.in. z szeroko upowszechnianą informacją zawodową podczas przedsięwzięć partnerskich o charakterze lokalnym i regionalnym, z uruchomieniem portalu „Pociąg do kariery”. Indywidualna informacja zawodowa coraz częściej wymaga bardzo szczegółowego i złożonego przeanalizowania różnych źródeł informacji. Usługa ta stała się jeszcze bardziej dostępna dla klientów poprzez wykorzystanie technologii komunikacyjnych (telefon, e-mail, skype) – informacja na odległość.

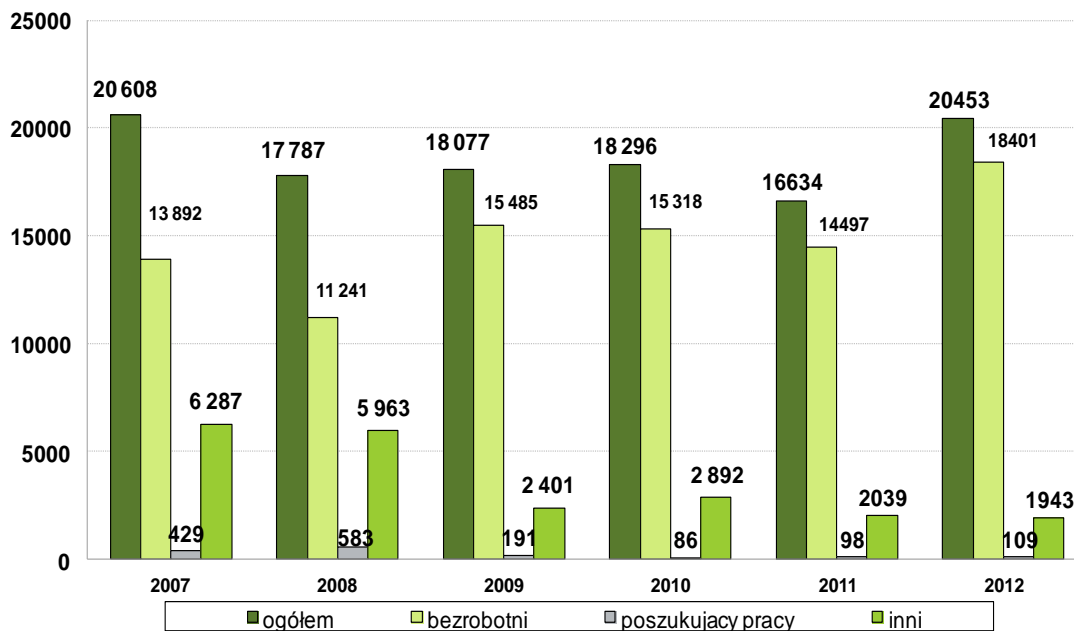
W 2012 roku najczęściej udzielanymi indywidualnymi informacjami zawodowymi były informacje dotyczące: wzorów dokumentów aplikacyjnych, metod i sposobów poszukiwania pracy w kraju i za granicą, w tym przez sieć EURES, oraz warunków podejmowania działalności gospodarczej (w tym przepisów prawnych oraz procedury rejestracji działalności gospodarczej).

Wielość źródeł informacji (czasem sprzecznych) oraz dynamicznie zmieniająca się sytuacja na rynku pracy, generują potrzebę tworzenia aktualnej i kompleksowej informacji zawodowej. Odpowiedzią na tę potrzebę było aktualizowanie i udostępnianie zbiorów informacji zawodowych na stronach internetowych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie pod adresem: <http://wup-krakow.pl/uslugi-ryнку-pracy/poradnictwo-zawodowe/informacje-zawodowe-1>

2. Charakterystyka usług grupowej informacji zawodowej

Usługa ta polega na przekazaniu klientom informacji podczas spotkań grupowych organizowanych w siedzibie urzędu pracy lub podczas różnego rodzaju wydarzeń np. seminariów, Targów Pracy, Dni Otwartych itp. Podobnie jak w wypadku indywidualnej informacji zawodowej, zakres tematyczny tej usługi jest bardzo szeroki i może dotyczyć np. sytuacji na lokalnym rynku pracy lub warunków pracy za granicą.

Usługi grupowej informacji zawodowej w latach 2007 - 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

W 2012 roku zorganizowano ponad 1,7 tys. grupowych spotkań informacyjnych, tj. o 455 więcej niż w roku 2011. W sumie wzięło w nich udział ponad 20 tysięcy osób, tj. 3 819 osób więcej niż rok wcześniej. Podobnie jak w latach ubiegłych, tak i w 2012 roku, wśród uczestników dominowały osoby bezrobotne – 18,4 tys., oraz kobiety – ponad 11 tys. Osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy jako poszukujący pracy było jedynie 109, zaś pozostałe osoby – niemal 2 tyś. mieściły się w grupie klasyfikowanej jako „inni” (osoby pracujące, uczące się, niepracujący niezarejestrowani w powiatowych urzędach pracy). Ze względu na czas pozostawania bez pracy, w grupie osób bezrobotnych najliczniej reprezentowane były osoby pozostające w rejestrach do 6 miesięcy – 13,2 tys., kolejna grupa to długotrwale bezrobotni (ponad 12 miesięcy) – 3,1 tys., natomiast pozostałe osoby – zarejestrowani od 6 do 12 miesięcy – 2 tys. osób.

Prawie 2/3 bezrobotnych (11,8 tys.) zamieszkiwało na wsi, a 1 150 osób bezrobotnych posiadało orzeczoną stopień niepełnosprawności. Wśród bezrobotnych uczestników grupowych spotkań informacyjnych pojawiło się również 14 bezrobotnych cudzoziemców. Liczba zorganizowanych spotkań znacząco wzrosła (o ok. 1/3) w stosunku do ubiegłego roku.

Uczestnicy grupowej informacji zawodowej

Wyszczególnienie		Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grupowej informacji											
		razem						kobiety					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem		20 608	17 787	18 077	18 296	16 634	20 453	12 566	10 163	10 354	9 606	9 396	11 318
z tego	bezrobotni	13 892	11 241	15 485	15 318	14 497	18 401	8 577	6 846	8 893	7 916	8 076	10 073
	poszukujący pracy	429	583	191	86	98	109	211	82	91	25	52	61
	inni	6 287	5 963	2 401	2 892	2 039	1 943	3 778	3 235	1 370	1 665	1 268	1 184
Bezrobotni do 25 roku życia		6 987	4 185	5 156	5 847	6 220	8 488	4 229	2 765	2 921	2 894	3 387	4 487
Bezrobotni powyżej 50 roku życia		920	1 420	2 515	2 239	1 832	2 465	410	934	1 251	957	871	1 142
Bezrobotni do 6 miesięcy		8 652	5 919	9 594	10 515	9 913	13 281	5 470	3 594	4 950	5 293	5 337	7 004
Bezrobotni od 6 do 12 miesięcy		2 345	1 378	2 149	2 001	1 718	2 014	1 324	943	1 257	1 015	973	1 153
Bezrobotni powyżej 12 miesięcy		2 900	2 944	3 742	2 802	2 866	3 106	1 783	2 309	2 686	1 608	1 766	1 916
Zamieszkali na wsi		7 373	5 910	8 558	9 679	9 375	11 836	4 648	4 003	5 014	4 918	5 166	6 444
Niepełnosprawni		349	673	798	695	782	1 150	190	271	440	362	402	630
Cudzoziemcy		1	7	5	10	13	14	1	6	4	10	6	9
Wyszczególnienie		Liczba grup osób uczestniczących w spotkaniach grupowej informacji											
		2007	2008	2009	2010	2011	2012						
Ogółem		1 354	1 296	1 464	1 498	1 267	1 722						

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

Duża liczba uczestników stosunkowo krótko posiadających status osoby bezrobotnej może wynikać z obowiązku kierowania osób noworejestrujących się na spotkania dotyczące usług oferowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy. Zapewne z tego też wynika fakt, iż najwięcej spotkań grupowej informacji zawodowej poświęconych było informacjom nt. usług i projektów realizowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy oraz sytuacji na lokalnym rynku pracy. Innymi tematami, którym poświęcano grupowe spotkania informacyjne były: pozyskanie dotacji i rozpoczęcie działalności gospodarczej, praca za granicą, szkolenia i podnoszenie kwalifikacji. Zainteresowanie tymi tematami wśród klientów urzędów pracy może sugerować, że wśród osób tuż po rejestracji w urzędzie pracy obserwuje się największą aktywność w zakresie podejmowania działań zmierzających do poszukiwania i uzyskania zatrudnienia lub założenia działalności gospodarczej.

3. Charakterystyka usług indywidualnego poradnictwa zawodowego

Indywidualne poradnictwo zawodowe to, usługa w trakcie, której klient przy wsparciu doradcy zawodowego „projektuje” własne rozwiązanie swojego problemu zawodowego. Idea poradnictwa opiera

się na założeniu, że doradca towarzyszy klientowi w drodze do samodzielnego pokonania problemu zawodowego. Rolą doradcy jest udzielenie pomocy klientowi w taki sposób, aby ten poznając swoje zasoby (wiedza, umiejętności, predyspozycje zawodowe i wartości), potrafił określić metody i drogę do dokonania pozytywnej zmiany. Korzystając z tej formy wsparcia, klient ma szansę na wytyczenie optymalnej ścieżki dochodzenia do celów, których sam jest autorem.

W 2012r. w całym województwie małopolskim z poradnictwa indywidualnego skorzystało 45 937 osób, z czego ponad połowę stanowiły kobiety. Przewaga kobiet w tej grupie spowodowana jest prawdopodobnie faktem, że kobiety to większość zarejestrowanych bezrobotnych, ale również z tego, że panie są bardziej aktywne i chętniej korzystają z pomocy urzędów pracy. Ponad dwukrotny wzrost liczby osób w stosunku do roku 2011, wynika ze zmiany wprowadzonej przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w metodologii liczenia osób korzystających z usługi. Dlatego też bardziej miarodajnym wskaźnikiem świadczenia tej usługi jest liczba wizyt, która w 2012r. wyniosła 64 578. Zauważyć można, że od wielu lat utrzymuje się tendencja wzrostowa. Może to wynikać zarówno ze zwiększenia się ogólnej liczby osób bezrobotnych, jak i częstszego korzystania przez klientów właśnie z tej formy pomocy. Zdecydowana większość klientów to osoby zarejestrowane jako bezrobotne, tj. 61 285 osób. Inne kategorie tj. „poszukujący pracy” to zaledwie 664 osoby, oraz „inni”, czyli, np. osoby pracujące, studenci, czy też niezarejestrowani niepracujący (w tym renciści i emeryci) to 2 629 osób. Tak duże różnice w ilości pomiędzy kategoriami klientów wynikać mogą z oczywistego faktu ukierunkowania usługi na osoby bezrobotne ale być może również z dość powszechnego przekonania, że oferta Powiatowych Urzędów Pracy i Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej skierowana jest tylko do bezrobotnych. Jeżeli faktycznie tak jest, stanowić to może pewnego rodzaju wyzwanie dla Publicznych Służb Zatrudnienia, aby zintensyfikować działania promocyjne i informacyjne uświadamiając w ten sposób różnym potencjalnym odbiorcom możliwość uzyskania pomocy ze strony doradców.

W ramach indywidualnego poradnictwa zawodowego wykonano również łącznie 2 727 różnego rodzaju badań testowych. Najczęściej narzędzie to stosowane było do określenia predyspozycji i zainteresowań zawodowych, co jest jednym z kluczowych etapów procesu tworzenia własnej ścieżki rozwoju edukacyjno-zawodowego.

Porównanie usługi indywidualnego poradnictwa zawodowego w latach 2007-2012

Wyszczególnienie		Indywidualne poradnictwo zawodowe																	
		Liczba wizyt w ramach indywidualnej porady						Liczba osób, które skorzystały z indywidualnej porady											
								Razem						Kobiety					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem		31 565	41 343	39 470	44 606	59 293	64 578	19 405	30 753	29 464	35 977	20 074	45 937	12 056	19 505	1701 7	1996 7	1162 5	24 796
Z tego	Bezrobotni	28 305	38 352	36 891	41 897	56 039	61 285	17 103	28 223	27 517	33 987	18 192	43 474	10 677	18 023	1589 0	1874 0	1053 8	23 299
	Poszukujący pracy	735	807	648	496	836	664	498	674	434	371	376	438	227	295	209	154	120	209
	inni	2 525	2 184	1931	2213	2418	2629	1 804	1 856	1513	1619	1506	2025	1 146	1 187	918	1073	967	1 288
Wybrane kategorie bezrobotnych																			
Bezrobotni do 25 roku życia		11 309	11 345	8421	10 993	14 177	18 508	7 015	8294	6606	8957	4407	13 379	4 532	4 869	3631	4631	2444	7 117
Bezrobotni pow. 50 roku życia		2 727	7 171	7732	7974	8903	13 186	1 901	5047	5312	6525	3662	8 858	825	2 648	2730	3005	1740	3 765
Bezrobotni do 6 miesięcy		14 469	19 569	13 592	15 085	22 077	24 496	9 079	14 465	10 485	12 019	5541	17 079	5 868	8 236	5133	6198	2949	8 484
Bezrobotni powyżej 12 miesięcy		5 159	11 944	14 079	14 400	14 949	16 032	2 890	9 658	9622	11 511	4445	11 759	1 725	7 245	6676	7208	2428	6 239
Zamieszkałi na wsi		8 677	19 879	17 848	20 819	19 013	31 806	5 138	14 258	13 586	16 894	8206	22 105	3 564	8 937	7953	9423	5161	11 970
Niepełnosprawni		16 165	3 223	3 075	3 139	3 252	4 515	9 443	2 108	2260	2605	1422	2 931	6 007	1 233	1297	1386	763	1 461
Cudzoziemcy		1 352	12	0	54	57	72	804	10	20	43	19	47	456	10	16	28	15	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

Specyfiką indywidualnego poradnictwa zawodowego jest to, że realizowane jest ono poprzez proces, a więc zazwyczaj nie ogranicza się do jednego spotkania z doradcą. Dzięki temu klienci pomiędzy spotkaniami z doradcą mają czas na analizę i przemyślenie swoich działań. Skutkuje to różnego rodzaju efektami, wśród których sami klienci najczęściej wymieniają: zaplanowanie własnej ścieżki kariery zawodowej, określenie predyspozycji i zainteresowań zawodowych, podjęcie decyzji zawodowej dotyczącej wyboru zawodu, przekwalifikowania, uzupełnienia kwalifikacji zawodowych, dokonanie analizy rynku pracy pod kątem własnych możliwości i preferencji zawodowych, zwiększenie samodzielności w poszukiwaniu zatrudnienia oraz określenie potencjału zawodowego. Liczna grupa osób korzysta z pomocy doradców zawodowych z zamiarem założenia działalności gospodarczej. Innymi nie mniej istotnymi rezultatami są również: podniesienie samooceny i motywacji, poczucie kontroli nad swoimi działaniami czy nabycie pewności w prezentacji własnej osoby w kontaktach z pracodawcami.

Rok 2012 różni się od lat poprzednich pod względem struktury wykształcenia klientów indywidualnego poradnictwa zawodowego. Co prawda nadal najliczniejszą grupą, były osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, ale nastąpiła zmiana „pozycji” pomiędzy kategorią „zasadnicze

zawodowe” a „gimnazjalne i poniżej”. Niemniej różnica w ilości osób w tych kategoriach nie jest duża. Zdecydowanie natomiast przybyło osób z wykształceniem wyższym. Różnica w stosunku do 2011r. to 4 603 osób więcej. Prawdopodobnie wynika to z faktu wzrostu ogólnego poziomu bezrobocia w tej kategorii osób, ale również nie wykluczone jest, że osoby te chętniej z różnych powodów korzystają z pomocy doradców zawodowych.

Struktura wykształcenia klientów indywidualnego poradnictwa zawodowego w województwie w latach 2010 - 2012

Wyszczególnienie		Liczba osób korzystających z indywidualnego poradnictwa zawodowego											
		2010				2011				2012			
		ogółem		bezrobotni		ogółem		bezrobotni		ogółem		bezrobotni	
		razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
Ogółem		35 977	19 967	33 987	18 740	20 074	11 625	18 192	10 538	45 937	24 796	43 474	23 299
Z tego	wyższe	4 856	3 200	4 243	2 757	3 133	2 126	2 529	1 707	7 736	5 333	6 954	4 767
	policealne i średnie zawodowe	8 850	5 147	8 434	4 888	4 889	3 071	4 557	2 869	11 084	6 336	10 572	6 032
	średnie ogólnokształcące	4 999	3 287	4 536	2 961	2 630	1 840	2 204	1 534	6 305	4 136	5 952	3 913
	zasadnicze zawodowe	8 490	3 890	8 246	3 789	4 834	2 250	4 513	2 156	10 214	4 201	9 868	4 050
	gimnazjalne i poniżej	8 782	4 443	8 528	4 345	4 588	2 338	4 389	2 272	10 598	4 790	10 128	4 537

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

4. Charakterystyka usług grupowego poradnictwa zawodowego

W tej formie poradnictwa zawodowego uczestnicy również pracują nad rozwiązaniem swojego problemu zawodowego ale proces ten zachodzi w grupie.

W 2012 roku z usługi grupowego poradnictwa zawodowego skorzystało prawie 7,5 tys. osób, z czego ponad połowa to kobiety – 4,1 tys. Największą grupę stanowiły osoby bezrobotne – 6,8 tys. osób, tylko 35 osób posiadało status poszukującego pracy, a pozostali – 584 osoby - sklasyfikowani zostali jako „inni” (pracujący, uczący się, niepracujący niezarejestrowani w powiatowych urzędach pracy). Co trzeci bezrobotny uczestnik warsztatów (2,3 tys.) to osoba młoda do 25 roku życia, a co piąty bezrobotny przekroczył 50 rok życia. Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy dominowały osoby zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy do 6 miesięcy (2,9 tys.), następną grupą pod względem liczebności były osoby długotrwale bezrobotne (2,4 tys.). Pozostałe osoby to bezrobotni zarejestrowani od 6 do 12 miesięcy - 1,5 tys. osób. Większość (62%) biorących udział w warsztatach osób bezrobotnych to mieszkańcy wsi. 449 osób posiadało orzeczoną stopień niepełnosprawności. W warsztatach w roku ubiegłym wzięło udział 9 bezrobotnych cudzoziemców.

W porównaniu z 2011 rokiem odnotowano znaczący wzrost liczby zrealizowanych warsztatów (o 165), i co za tym idzie, wzrost liczby osób uczestniczących w warsztatach poradnictwa grupowego (o 1 475 osób).

**Porównanie usługi grupowego poradnictwa zawodowego w całym województwie
w latach 2007 – 2012**

Wyszczególnienie		Grupowe poradnictwo zawodowe																	
		liczba grup						liczba osób, które z grupowego poradnictwa zawodowego											
								Razem						Kobiety					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem		994	937	807	853	705	870	7345	7015	6580	7540	5968	7443	4722	4708	3971	4530	3607	4171
z tego	Bezrobotni	x						6715	6398	6121	6936	5429	6824	4383	4346	3686	4132	3258	3759
	poszukujący pracy	x						112	87	62	49	30	35	57	45	37	26	19	20
	Inni	x						518	530	397	555	509	584	282	317	248	372	330	392
Bezrobotni do 25 roku życia		x						3280	2123	2065	2790	2055	2299	2162	1256	1180	1665	1264	1256
Bezrobotni pow. 50 roku życia		x						377	1004	855	833	675	1340	218	645	485	444	378	574
Bezrobotni do 6 miesięcy		x						3743	2792	2916	3381	2635	2873	2468	1587	1489	1816	1450	1462
Bezrobotni od 6 do 12 miesięcy		x						1399	1084	1310	1675	1213	1524	847	757	816	1000	743	842
Bezrobotni pow. 12 miesięcy		x						1564	2558	1895	1880	1581	2427	1071	2002	1381	1316	1065	1455
Zamieszkali na wsi		x						3960	3620	3433	4009	3079	4200	2595	2507	2115	2367	1894	2247
Niepełnosprawni		x						352	599	436	458	292	449	11	372	275	306	161	205
Cudzoziemcy		x						1	2	1	8	1	9	0	2	1	7	1	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

Realizując poradnictwo zawodowe w formie grupowej, analogicznie do lat poprzednich, doradcy zawodowi korzystali z programów zatwierdzonych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Były to najczęściej: „Kurs Inspiracji”, „Metoda Edukacyjna” oraz „Metoda Hiszpańska”. Jednak zdecydowana większość przeprowadzonych warsztatów poradnictwa grupowego oparta była o programy stworzone przez samych doradców zawodowych. Zakres tematyczny i merytoryczny tych warsztatów był bardzo rozległy, lecz jako główne tematy, wymienić można: analizę umiejętności, potencjału zawodowego i predyspozycji zawodowych, podniesienie motywacji i samooceny, przedsiębiorczość, radzenie sobie ze stresem i asertywność oraz rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Wśród najczęstszych korzyści wynikających z udziału w grupowym poradnictwie zawodowym, uczestnicy w ankietach ewaluacyjnych wymieniali: wzrost motywacji i wiary w skuteczność podejmowanych działań, określenie potencjału zawodowego, usystematyzowanie wiedzy klienta o sobie oraz dokonanie analizy rynku pracy pod kątem własnych możliwości i preferencji zawodowych.

Ponadto udział w poradnictwie grupowym stworzył uczestnikom szanse na nawiązanie nowych kontaktów osobistych i zawodowych, pozwalających na wymianę wiedzy i doświadczeń, co zaowocowało wzajemnym wspieraniem się w procesie zmiany.

5. Indywidualne Plany Działań

Indywidualny Plan Działania (IPD) to osobisty program poszukiwania pracy przygotowany przy współpracy osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy z pośrednikiem pracy, doradcą zawodowym, specjalistą do spraw szkoleń czy też liderem Klubu Pracy. IPD polega na ustaleniu z pozostającym bez pracy szeregu działań dostosowanych do jego sytuacji osobistej i lokalnego rynku pracy. Efektem podjętych działań jest zatrudnienie osoby, podjęcie przez nią działalności gospodarczej lub innej pracy zarobkowej. Pozwala na zindywidualizowane działania, dzięki którym można zwiększyć szanse na zdobycie zatrudnienia.

W stosunku do ilości realizowanych IPD na dzień 31.12.2011r. ilość realizujących IPD na dzień 31.12.2012r wzrosła o 17 153 osób co stanowi dość znaczny wzrost. Ale jeżeli weźmiemy pod uwagę, że IPD obowiązuje wszystkie osoby bezrobotne - obowiązkowo po 6 miesiącach od momentu rejestracji przyjąć można, że takie zwiększenie liczby IPD wynika ze wzrostu poziomu bezrobocia.

Pamiętając jednak że w IPD mogą wziąć udział wszystkie chętne osoby bezrobotne i poszukujące pracy - dobrowolnie do 6 miesięcy od momentu rejestracji, efekt wzrostu ilości IPD wynikać może również z większej aktywności bezrobotnych.

Osoby objęte indywidualnym planem działania

Wyszczególnienie		bezrobotni		poszukujący pracy	
		razem	kobiety	razem	kobiety
Przygotowano IPD	w roku sprawozdawczym	54111	27712	32	16
Przerwali realizację IPD		16011	8276	18	8
w tym z powodu podjęcia pracy		3621	1909	3	1
Zakończyli realizację IPD		21618	11829	21	10
Realizujący IPD w dniu 31.12.2012 r .	w końcu miesiąca grudnia	68625	38273	814	408

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

W porównaniu do 2011r. zwiększyła się liczba przerwanych IPD (w 2011r. był to 12 308 IPD w 2012 r. 16 011 IPD) oraz zwiększyła się liczba przerwanych IPD z powodu podjęcia pracy (w 2011r. 2 259 IPD w 2012r. 3 621 IPD). Najprawdopodobniej nie wynika to z jakiejś zmiany strukturalnej wśród bezrobotnych lub sytuacji na rynku pracy, jest natomiast wynikiem wzrostu ogólnej liczby realizowanych IPD.

6. Promocja poradnictwa zawodowego

Powszechną formą promocji usług poradnictwa zawodowego jest udział doradców zawodowych w wydarzeniach, takich jak targi pracy, edukacji, kariery, seminariach i konferencjach. Doradcy zawodowi promują usługi także w instytucjach takich, jak: szkoły, Ośrodki Pomocy Społecznej, biblioteki, Ochotnicze Hufce Pracy, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, pracodawcy, organizacje pozarządowe i inne urzędy.

Istotnym elementem działań promocyjnych jest wykorzystanie Internetu a w szczególności stron internetowych urzędów pracy oraz mailing. Wykorzystywane były również media takie jak radio, telewizja lokalna oraz filmy promocyjne. Skuteczne są również bardziej tradycyjne metody, a mianowicie, prasa, plakaty, ulotki i różnego rodzaju tablice ogłoszeniowe oraz spotkania informacyjne.

W 2012 r. ważnym przedsięwzięciem były zorganizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie z inicjatywy Komisji Europejskiej Europejskie Dni Pracy w Małopolsce. Współorganizatorami były

powiatowe urzędy pracy. Wydarzenie miało miejsce w trzech miastach Małopolski: Krakowie, Nowym Sączu oraz Tarnowie. Ideą przewodnią było przedstawienie korzyści płynących z mobilności zawodowej i geograficznej. Spotkanie umożliwiło wymianę informacji pomiędzy pracodawcami, instytucjami z obszaru rynku pracy, a osobami poszukującymi zatrudnienia, staży, ofert wolontariatu w Europie.

Targi Pracy w Krakowie odwiedziło ponad 1600 osób, ponad 40 wystawców z kraju i z zagranicy, pracodawcy, agencje zatrudnienia, przedstawiciele instytucji wspierających znalezienie zatrudnienia w Polsce, jak również pomagające w znalezieniu praktyki czy wolontariatu za granicą, a także doradcy EURES z Polski, Holandii, Niemiec i Francji.

Ponadto włączono się w przeprowadzenie Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery 2012, organizowanego z inicjatywy Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej pod hasłem „Praca: zawód czy kompetencje?”. Łącznie 2 079 osób skorzystało z propozycji przygotowanych samodzielnie lub z udziałem partnerów w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie. Każde Centrum przygotowało na okazję Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery działania, które w swojej idei promowały poradnictwo całonocne dla dorosłych mieszkańców Małopolski. Centrum w Tarnowie postawiło podczas OTK 2012 na aspekt informacyjny, umożliwiając m.in. osobom odwiedzającym Dzień Otwarty informacje o usługach i działaniach 19 partnerów (instytucji z subregionu tarnowskiego) zaproszonych do siedziby Centrum. Centrum w Nowym Sączu aktywnie włączało się w ofertę działań powiatowych urzędów pracy (Nowy Sącz, Limanowa) poprzez prowadzenie zajęć, szczególnie dotyczących mobilności na rynku pracy oraz rynku pracy dla grup osób zarejestrowanych w urzędach oraz przebywających w zakładzie karnym. Centrum w Krakowie intensywnie włączyło się w działania ukierunkowane na umożliwienie klientom dokonania diagnozy posiadanych kompetencji m.in. poprzez udział w mini sesjach Assessment Center oraz poradnictwo indywidualne ukierunkowane na określanie preferencji oraz predyspozycji psychicznych. W każdym z Centrum podczas Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery 2012 dostępny był zdalny kontakt z doradcą (e-mail, telefon, skype). Centrum w Krakowie koordynowało działania związane z przygotowaniem OTK 2012 w centrach oraz w regionie również poprzez promocje działań przygotowanie ogłoszeń, filmu promocyjnego i raportu zbiorczego dla organizatora OTK. Za organizację przedsięwzięcia Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie otrzymał wyróżnienie.

Uczestniczono także w trzecim Światowym Tygodniu Przedsiębiorczości organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego. Oprócz już sprawdzonych form, nowością było zorganizowanie Dnia Informacji Dla Osób Przedsiębiorczych „Biznesparty”. Było to przedsięwzięcie realizowane we współpracy z lokalnymi instytucjami (ZUS, US, PUP, TARR, BOP UMT, MISTiA) oraz przedsiębiorcami. W trakcie indywidualnych konsultacji, klienci uzyskiwali wiedzę na temat: procedur i formalności związanych z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej, obowiązujących dokumentów oraz składek, możliwości uzyskania dofinansowania na rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej. Uczestnicy mogli również porozmawiać z przedsiębiorcami już prowadzącymi biznes i z praktycznego punktu widzenia poznać mocne i słabe strony samozatrudnienia. Przeprowadzono zajęcia grupowe dla osób zainteresowanych założeniem własnej działalności gospodarczej, również w krajach UE oraz debatę oxfordzką dla osób młodych. Ofertę zajęć grupowych uzupełniały indywidualne konsultacje, badania kwestionariuszowe oraz możliwość skorzystania ze zbiorów informacji o zawodach i rynku pracy dotyczących zagadnień przedsiębiorczości, zarówno bezpośrednio w Centrach, jak i za pomocą Zdalnego Stanowiska ds. Informacji Zawodowej „Przedsiębiorczość na łączach”. Z przygotowanej oferty skorzystało prawie 600 osób.

Bardzo ważnym medium jest Internet, wykorzystywane są strony internetowe urzędów pracy, na których zamieszczane są informacje o ofercie informacyjnej i doradczej, prowadzony jest mailling do partnerów i innych instytucji rynku pracy i edukacji.

Usługi z obszaru poradnictwa i informacji zawodowej promowano również w lokalnych mediach (Radio PLUS, Radiofonia, tarnowskiej rozgłośni Radia RDN Małopolska, Radia ESKA, Małopolskiej Telewizji Kablowej, Regionalnej Telewizji Kablowej, Telewizji Internetowej TV-NS, TVP Kraków), portalach internetowych (www.pociagdokariery.pl, www.malopolska.pl, www.timmi.pl, www.tarnow.net.pl, www.intarnet.pl, www.tarnow.naszemiasto.pl, lokalnych redakcjach gazet: Gazeta Krakowska, Dziennik Polski, TIMI, Gość Niedzielny a także w środkach komunikacji publicznej PKS i MPK.

7. Zajęcia aktywizacyjne

Zajęcia aktywizacyjne to forma wsparcia, poprzez którą klienci nabywają konkretne umiejętności, których brak utrudnia czy wręcz uniemożliwia efektywne działania w kierunku zdobycia zatrudnienia. Mogą to być, np. nieumiejętność sporządzenia dokumentów aplikacyjnych lub posługiwania się komputerem. Uzupełnienie tych deficytów dało klientom realne szanse na podniesienie samodzielności i skuteczności.

W roku ubiegłym w zajęciach aktywizacyjnych wzięło udział łącznie: 12 924 osób. Stanowi to znaczny wzrost w stosunku do roku 2011, bo aż o 2 199 osób. Uczestnikami tych zajęć były głównie osoby bezrobotne, ok. 11 200 osób. W strukturze osób bezrobotnych dominowały kobiety, stanowiące ponad połowę ogólnej liczby uczestników. Następną grupę osób korzystających z zajęć aktywizacyjnych stanowiły osoby zamieszkałe na wsi - wzrost o 1 111 osób, osoby długotrwale bezrobotne - spadek o 3 000 osób oraz ludzie młodzi do 25 roku życia - wzrost o 498 osób.

Uczestnicy zajęć aktywizacyjnych

Wyszczególnienie		Zajęcia aktywizacyjne					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem		4 327	4 623	7 571	8 569	10 095	12 294
z tego	bezrobotni	3 637	3 893	7 361	7 320	9 277	11 175
	poszukujący pracy	690	730	210	100	818	144
Wybrane kategorie bezrobotnych							
Kobiety		2 406	3 009	4 828	4 629	5 903	6 840
Zamieszkali na wsi		2 262	2 141	4 267	4 289	6 168	7 279
Długotrwale bezrobotni		1 659	2 215	3 952	3 854	9 277	6 275
Niepełnosprawni		383	325	329	388	458	464
Cudzoziemcy		4	2	1	2	3	5
Do 25 roku życia		1 428	933	1 722	1 898	2 769	3 267
Powyżej 50 roku życia		377	804	1 299	1 176	1 431	1 809

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

W grupie osób długotrwale bezrobotnych nastąpił znaczny spadek w porównaniu do roku 2011. Prawdopodobnie jest on spowodowany częstszym korzystaniem przez te osoby z różnych form wsparcia oferowanego przez Powiatowe Urzędy Pracy oraz projekty Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie pn. „Holownik” i „Konserwator”, oferujący staże i zatrudnienie subsydiowane. Udział w tym zjawisku może mieć również wprowadzenie metody pracy Trenera Zatrudnienia Wspieranego, zarówno w Powiatowych Urzędach Pracy jak i Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Krakowie, Tarnowie i Nowym Sączu.

O blisko 500 osób w porównaniu do roku ubiegłego wzrósł udział ludzi młodych w zajęciach aktywizacyjnych. Jest to prawdopodobnie wynikiem rosnącego w ostatnich latach bezrobocia wśród ludzi do 25 roku życia. Determinacja w szukaniu pracy przez grupę tych ludzi przekłada się na ich częsty udział w różnych formach zajęć aktywizacyjnych.

W roku 2012 zwiększył się także, niemal o 380 osób, udział w zajęciach aktywizacyjnych osób bezrobotnych pow. 50 roku życia. Są to osoby, którym najtrudniej zaistnieć na rynku pracy, a które wymagają dodatkowego wsparcia i pomocy ze strony doradców zawodowych.

Krótką formą zajęć aktywizacyjnych jest dla klientów najdogodniejsza z uwagi na czas trwania zajęć (są to najczęściej zajęcia 1-dniowe). W 2012r. najwięcej zajęć aktywizacyjnych związanych było z doskonaleniem następujących umiejętności: tworzenie dokumentów aplikacyjnych, autoprezentacja i prowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej, oraz skuteczne poszukiwanie pracy. Duża liczba warsztatów poświęconych właśnie tym tematom, wynikać może z potrzeby klientów, oraz z faktu, że są to podstawowe umiejętności potrzebne do aktywnego i samodzielnego poszukiwania pracy. Rezultatami

miękkimi zajęć aktywizacyjnych są, min: nawiązywane nowych relacji interpersonalnych, wymiana doświadczeń pomiędzy uczestnikami, wzajemna pomoc oraz wzrost motywacji do działania.

8. Kluby pracy

Kluby Pracy to forma wsparcia, polegająca na kompleksowym wyposażeniu klientów w wiedzę i umiejętności niezbędne do samodzielnego poruszania się po rynku pracy. Można powiedzieć, że Klub Pracy to rozbudowana forma zajęć aktywizacyjnych, ponieważ program Klubu Pracy obejmuje aż 40 godzin zajęć warsztatowych z zakresu aktywnego poszukiwania pracy. Program Klubu Pracy realizowany jest z intencją „przeprowadzenia” klienta przez cały proces poszukiwania pracy, a więc od określenia potencjału zawodowego po aklimatyzację w nowym środowisku pracy.

W 2012 r. przeprowadzono 36 edycji klubów pracy, tj o 7 edycji mniej niż w roku 2011. Dwie edycje Klubu Pracy zostały przeprowadzone przez instytucje zewnętrzne na zlecenie PUP.

Łącznie w klubach pracy udział wzięło 1 567 osób (tj. na poziomie liczby osób w 2011 roku). Były to najczęściej osoby o statusie osoby bezrobotnej.

Uczestnicy klubów pracy

Wyszczególnienie		Liczba klubów pracy	Liczba uczestników szkoleń w klubie pracy	z tego		
				bezrobotni	poszukujący pracy	objęci programem zwolnień monitorowanych
ogółem		36	1 567	1 561	6	0
z tego kluby pracy zorganizowane przez:	PUP samodzielnie	34	1 502	1 498	4	0
	instytucje i organizacje współpracujące z PUP	0	0	0	0	0
	instytucje i organizacje, którym PUP zlecił realizację usługi	2	65	63	2	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Podobnie jak w wypadku zajęć aktywizacyjnych efektami wynikającymi z udziału w Klubie Pracy, są: umiejętność przygotowania dokumentów aplikacyjnych, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, umiejętności komunikacyjne i autoprezentacja, zbudowanie indywidualnego planu działania. Dodatkowo wymienić można: umiejętność radzenia sobie ze stresem, podniesienie motywacji i samooceny, zwiększenie samodzielności w działaniu i podejmowaniu decyzji.

9. Koordynacja poradnictwa zawodowego w województwie i wsparcie powiatowych urzędów pracy przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP Kraków

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej pełni rolę koordynatora poradnictwa zawodowego w Małopolsce. Funkcja ta wypełniana jest poprzez wsparcie metodyczne doradców pracujących w powiatowych urzędach pracy. W 2012r. kontynuowano prace związane z Małopolskim Bankiem Programów, stanowiącym bazę programów grupowego poradnictwa zawodowego, zajęć aktywizacyjnych oraz grupowych spotkań informacyjnych. Przyjęto zasady tworzenia nowych programów, których podstawą są: badanie i weryfikacja potrzeb klientów, aktualizacji i modyfikacja programów już istniejących oraz opracowanie nowych programów.

Prowadzono również szkolenia podnoszące kwalifikacje doradców zawodowych z urzędów pracy oraz innych instytucji.

Spośród wskazanych przez MODR kandydatów, zrekrutowano oraz przeszkolono doradców rolniczych do pełnienia funkcji osoby wspierającej rolników w poszukiwaniu pracy.

Przeprowadzono też szkolenie dla doradców zawodowych PUP w zakresie stosowania programu poradnictwa grupowego „Kurs Inspiracji”.

Opracowano procedury pomiaru efektów działań Centrów odnośnie realizacji usług w obszarze informacji i poradnictwa zawodowego oraz zajęć aktywizacyjnych

CLiPKZ WUP Kraków zaangażowane było również w działania związane z tworzeniem systemu edukacyjno-zawodowego w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych Małopolski m. innymi poprzez aktywność w grupie doradztwo edukacyjno-zawodowe przy MPKU.

Centra Informacji i Planowania Kariery zawodowej uczestniczyły w konferencjach organizowanych przez Kuratorium Oświaty w Krakowie, skierowanych do dyrektorów szkół Małopolski a dotyczących przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

We współpracy z Wydziałem Edukacji Urzędu Miasta Krakowa, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną nr 2 w Krakowie oraz Centrum Pedagogiki i Psychologii Politechniki Krakowskiej, uczestniczono w spotkaniach dotyczących inicjatywy powołania Krakowskiej Szkoły Doradztwa Zawodowego. Powyższa inicjatywa dotyczy kompleksowej oferty wsparcia zawodowego uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. CLiPKZ przeprowadzi cykl szkoleń dla nauczycieli – szkolnych doradców zawodowych, zwłaszcza z tematyki rynku pracy.

W 2012 roku zainicjowane i współredagowane zostały publikacje: „Doradztwo edukacyjno – zawodowe w Małopolsce” - diagnoza stanu i perspektywy oraz „Twój doradca zawodowy” – znajdź swojego doradcę w urzędzie pracy.

Działania koordynacyjne to również praca na rzecz promocji poradnictwa zawodowego, poprzez organizację różnego rodzaju imprez i wydarzeń, które opisane są w kolejnym podrozdziale.

W 2012r. miały miejsce cztery spotkania koordynacyjne, które stanowiły forum wymiany wiedzy i informacji w kluczowych kwestiach dla poradnictwa zawodowego na terenie Małopolski. W trakcie spotkań dyskutowano m.in. o: badaniu efektywności usług doradczych, diagnozie stanu doradztwa zawodowego, Małopolskim Banku Programów, sieci współpracy między instytucjami oraz przebiegu i efektach różnego rodzaju wydarzeń, np. Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery.

10. Współpraca z pracodawcami

Publiczne Służby Zatrudnienia świadczą również usługi dla pracodawców obejmujące, min. dobór kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pomoc w określaniu wymagań dotyczących stanowisk pracy. Pracodawcy złożyli łącznie 148 wniosków o pomoc w doborze kandydatów do pracy, oraz 176 wniosków o pomoc w określeniu wymagań, dotycz. stanowisk pracy. W ramach tej usługi prowadzono rozmowy kwalifikacyjne, analizę dokumentów aplikacyjnych oraz przeprowadzono badania testowe pod kątem predyspozycji zawodowych.

Wśród pracodawców popularyzowano także informacje o usługach Publicznych Służb Zatrudnienia. Miało to miejsce najczęściej podczas Targów Pracy, Dni Otwartych, spotkań informacyjnych.

Dobór kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pomoc w określaniu wymagań dotyczących stanowisk pracy

liczba wniosków o pomoc w doborze kandydatów do pracy		liczba wniosków o pomoc w określeniu wymagań, dotycz. stanowisk pracy	
sektor publiczny	sektor prywatny	sektor publiczny	sektor prywatny
24	124	4	172

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Współpraca z pracodawcami realizowana była również w ramach wdrożonej w Publicznych Służbach Zatrudnienia metody pracy Trenera Zatrudnienia Wspieranego. Trenerzy pomagając klientom w poszukiwaniach pracy kontaktowali się z pracodawcami pozyskując oferty pracy, przesyłając dokumenty aplikacyjne oraz uczestnicząc w rozmowach kwalifikacyjnych. Efektem czego było zatrudnienie klientów, udział w stażach i szkoleniach.

11. Współpraca z organizacjami

Współpraca doradców zawodowych z Powiatowych Urzędów Pracy oraz Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP Kraków z innymi instytucjami jest bardzo różnorodna i dotyczy wielu obszarów rynku pracy. Współpraca ta realizowana jest zarówno w oparciu o formalne porozumienia jak i poprzez kontakty nieformalne. Oprócz współpracy z innymi Urzędami Pracy często partnerami działań najczęściej są: Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Kluby i Centra Integracji Społeczne, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Ochotnicze Hufce Pracy, szkoły, biblioteki. W dalszej kolejności pracodawcy i ich organizacje, Akademickie Biura Karier, organizacje pozarządowe, agencje zatrudnienia, samorządy lokalne, inne organizacje z poziomu krajowego i europejskiego.

Przykładem ponadstandardowej współpracy był udział kilku Powiatowych Urzędów Pracy w Świątym Tygodniu Przedsiębiorczości, którego ideą było popularyzowanie przedsiębiorczości szczególnie wśród osób młodych. Można tu również wspomnieć o dużym wydarzeniu jakim był Ogólnopolski Tydzień Kariery promujący poradnictwo zawodowe pod hasłem: „Praca: zawód czy kompetencje?”

Ponad to, Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej realizowały porozumienie z Okręgowym Inspektoratem Służby Więziennej w Krakowie. Współpraca ta polegała m.in. na przesyłaniu informacji, oraz organizowaniu warsztatów grupowych i spotkań informacyjnych. Centra w Nowym Sączu i Tarnowie prowadziły w Zakładach Karnych indywidualne porady zawodowe, organizowały zajęcia grupowego poradnictwa zawodowego, zajęcia aktywizacyjne i grupowe spotkania informacyjne dla osób przygotowujących się do opuszczenia więzienia. Łącznie różnymi formami pomocy objęto 288 osób.

Również Powiatowe Urzędy Pracy wspierały osoby osadzone w zakładach karnych, poprzez organizację zajęć grupowego poradnictwa zawodowego, zajęć aktywizacyjnych i udzielanie Informacji Zawodowej, były to Powiatowe Urzędy Pracy z Tarnowa, Bochni i Wadowic.

12. Kadra doradców zawodowych i liderów klubu pracy w powiatowych urzędach pracy i Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w województwie małopolskim w 2012 r.

Według danych dotyczących stanu zatrudnienia na koniec 2012 r. w publicznych służbach zatrudnienia w Małopolsce pracowało ogółem 126 doradców zawodowych i 45 liderów klubów pracy. W porównaniu do roku ubiegłego stan ten prawie się nie zmienił (125 doradców zawodowych i 46 liderów klubów pracy).

W podziale na poszczególne stanowiska struktura zatrudnienia wyglądała następująco: 18 doradców zawodowych stażystów, 24 doradców zawodowych, 62 doradców zawodowych I stopnia, 22 doradców zawodowych II stopnia.

Kadra doradców zawodowych i liderów klubu pracy

Rodzaj stanowiska		PUP		GliPKZ		Całe	
		Województwa		województwa		województwo	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Doradca zawodowy stażysta	2007	8	8	6	6	14	14
	2008	47	44	4	4	51	48
	2009	10	9	2	2	12	11
	2010	27	24	1	1	28	25
	2011	18	18	0	0	18	18
	2012	13	12	5	5	18	17
Doradca zawodowy	2007	20	17	2	1	22	18
	2008	16	14	3	2	19	16
	2009	50	48	5	4	55	52
	2010	46	45	5	5	51	50
	2011	28	26	5	5	33	31
	2012	21	19	3	3	24	22
Doradca zawodowy I stopnia	2007	28	25	10	10	38	35
	2008	29	27	7	7	36	34
	2009	25	23	5	4	30	27
	2010	37	34	7	6	44	40
	2011	48	46	7	6	55	52
	2012	55	54	7	6	62	60
Doradca zawodowy II stopnia	2007	0	0	0	0	0	0
	2008	6	6	3	3	9	9
	2009	10	10	2	2	12	12
	2010	13	12	2	2	15	14
	2011	17	16	2	2	19	18
	2012	20	18	2	2	22	20
Lider klubu pracy	2007	13	11	0	0	13	11
	2008	14,5	13,5	0	0	14,5	13,5
	2009	35	35	0	0	35	35
	2010	42	34	0	0	42	34
	2011	46	43	0	0	46	43
	2012	45	42	0	0	45	42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Zawód doradcy zawodowego jest zawodem wysoce sfeminizowanym, spośród ogólnej liczby doradców tylko 7 osób to mężczyźni. Podobnie jest w wypadku liderów klubów pracy, na 45 osób przypada 7 mężczyzn.

Doradcy zawodowi posiadają szereg kwalifikacji niezbędnych do fachowego wspierania klientów. We wszystkich urzędach pracy zatrudnieni są doradcy posiadający uprawnienia do którejś z metod indywidualnego lub grupowego poradnictwa zawodowego. Najliczniejsza grupa są doradcy uprawnieni do stosowania Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych (96 osób), Kurs Inspiracji (57 osób), Metoda Hiszpańska (48 osób), Klub Pracy (47 osób), Metoda Edukacyjna (30 osób), Trener Zatrudnienia Wspieranego (17 osób), Spadochron (12).

Programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej realizowane przez powiatowe urzędy pracy

1. Realizacja programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2012 r.

Z różnych form wsparcia organizowanych przez powiatowe urzędy pracy w 2012 r. skorzystało 30 409 osób. W porównaniu z 2011 r. było to o 8 650 osób (40%) więcej. Wzrost ten był możliwy dzięki zwiększeniu puli środków przeznaczonych na działania aktywizacyjne. W największym stopniu zwiększyła się liczba uczestników staży (o 60%), liczebność osób które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej (o 52%) oraz liczba osób, które skorzystały ze szkoleń (o 35%). W porównaniu z 2011 r. zmniejszyła się natomiast liczba uczestników przygotowania zawodowego dorosłych oraz osób zatrudnionych przez pracodawców w związku z uzyskaniem refundacji ZUS. Są to jednak formy o najmniejszym zakresie stosowania.

Subsydiowane programy rynku pracy – uczestnicy w latach 2004 – 2012

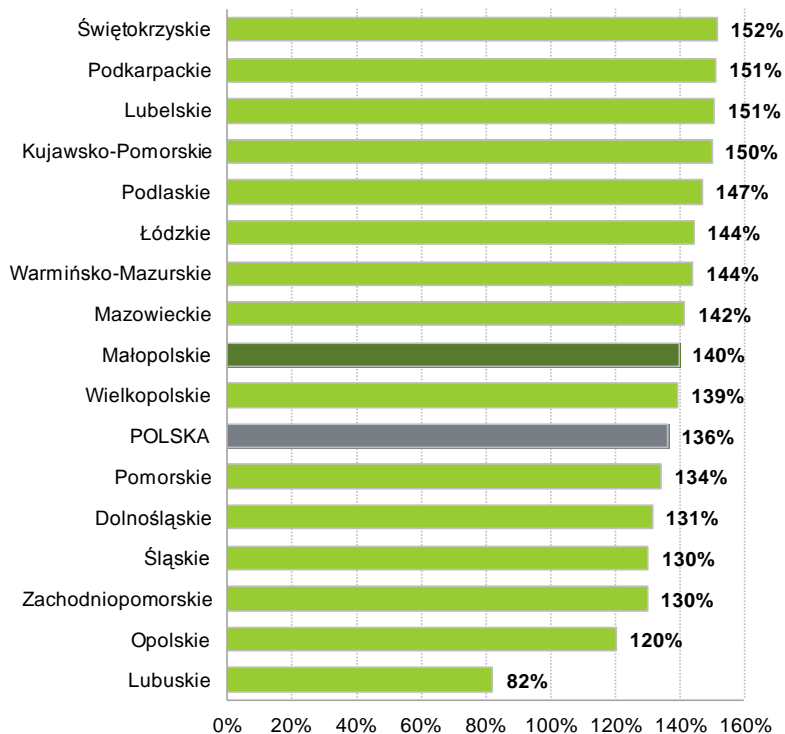
Subsydiowane programy rynku pracy	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012/2011
SZKOLENIA										
Szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy	7 796	9 532	8 641	10 166	10 415	10 976	12 860	4 553	6 171	135,5
Pożyczki szkoleniowe	9	3	1	0	0	0	0	0	0	0,0
PROGRAMY AKTYWIZACJI ABSOLWENTÓW										
Umowy absolwenckie	803	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Stáže absolwenckie*	3 257	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Roboty publiczne dla absolwentów (37f)	52	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
POZOSTAŁE AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU										
Prace interwencyjne	4 923	4 301	3 817	3 463	2 867	2 312	2 735	1 803	1 996	110,7
Roboty publiczne	3 894	3 116	1 886	1 722	1 595	2 035	3 256	1 296	1 624	125,3
Stáže	4 937	10 087	9 971	11 303	11 552	16 067	20 989	8 191	13 104	160,0
Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/przygotowanie zawodowe dorosłych	768	4 019	3 308	3 509	4 626	419	73	11	4	36,4
Pożyczki dla bezrobotnych	120	0	0	0	0	0	0	0	0	X
Śr. dla bezrobotnych na podjęcie działalności gospodarczej	89	1 870	2 429	3 173	4 069	4 925	6 151	2 288	3 468	151,6
Pożyczki dla pracodawców (liczba utworzonych miejsc pracy)	75	17	7	0	0	0	0	0	0	X
Refundacje dla pracodawców (liczba utworzonych miejsc pracy)	108	794	1 046	1 708	1 818	1 989	3 019	1 380	1 702	123,3
Refundacje ZUS	185	250	270	197	97	137	58	101	47	46,5
Stanowiska PFRON	543	402	310	318	325	281	248	142	126	88,7
Inne	145	8	5	0	18	21	91	107	48	44,9
prace społecznie użyteczne	x	x	2 229	2 167	1 896	1 847	1 997	1 887	2 119	112,3
RAZEM LICZBA OSÓB OBJĘTYCH AKTYWNYMI PROGRAMAMI RYNKU PRACY	27 704	34 399	33 920	37 726	39 278	41 009	51 477	21 759	30 409	139,8

*obecnie formy te nie są stosowane, ponieważ nie zostały uwzględnione w związku ze zmianami w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Zwiększenie liczebności osób objętych aktywizacją odnotowano we wszystkich województwach za wyjątkiem jedynie województwa lubuskiego. Procent wzrostu liczby objętych wsparciem przez powiatowe urzędy pracy kształtował się w Małopolsce powyżej średniej dla kraju. Największe zwiększenia odnotowano w województwach: świętokrzyskim, podkarpackim i lubelskim.

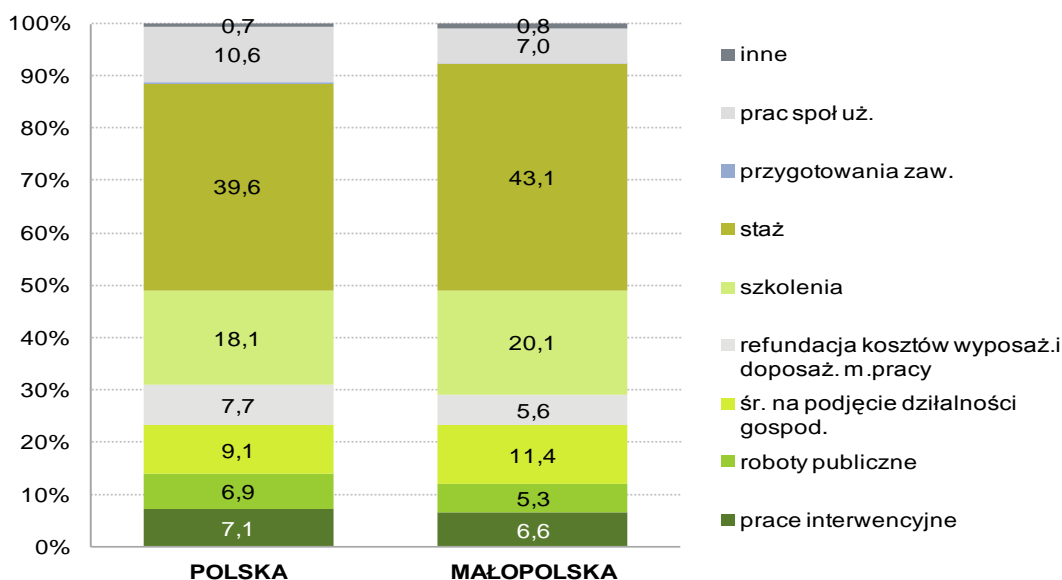
Zmiana liczby osób objętych wsparciem przez PUP w 2012 r. w stosunku do 2011 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

W strukturze uczestników programów realizowanych przez małopolskie powiatowe urzędy pracy największy udział mają osoby korzystające ze staży, uczestnicy szkoleń oraz osoby, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej. Dominacja uczestników tych 3 form jest widoczna już od wielu lat. W przypadku tych instrumentów udział objętych nimi osób w strukturze wszystkich osób aktywizowanych w Małopolsce jest wyższy niż średnio w kraju. Tłumaczyć to można dostosowaniem form wsparcia do struktury bezrobotnych. Małopolska wyróżnia się na tle kraju dużym odsetkiem osób młodych, a tego typu instrumenty są dla tej grupy najlepszym rozwiązaniem.

Struktura aktywizowanych wg form wsparcia w 2012 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

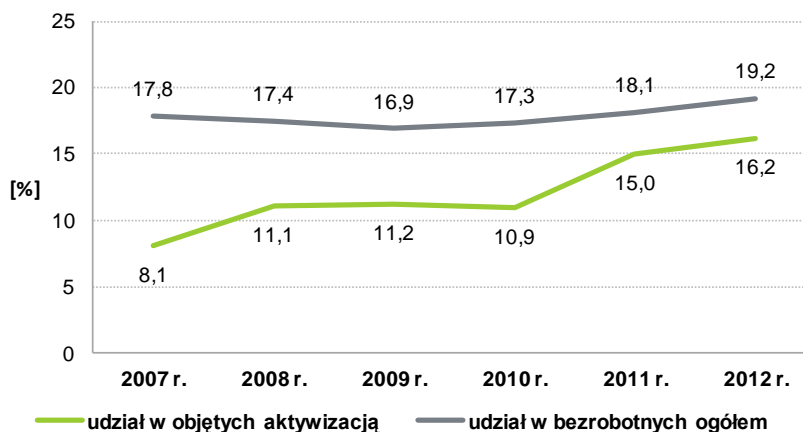
W porównaniu z wartościami średnimi dla kraju, w Małopolsce mniejszy jest odsetek osób zaangażowanych w ramach prac społecznie użytecznych oraz refundacji kosztów wyposażenia lub wyposażenia miejsc pracy oraz robót publicznych. Wyjaśnieniem niższego uczestnictwa w Małopolsce w pracach społecznie użytecznych i robót publicznych jest niższy niż w kraju odsetek osób starszych które najczęściej korzystają z tego typu wsparcia.

Z subsydiowanych programów rynku pracy skorzystało w 2012 r. 9% ogółu obsługiwanych w tym czasie osób bezrobotnych. Było to nieco więcej niż w 2011 r. kiedy ze wsparcia skorzystało 7% ogółu obsługiwanych.

Wsparcie w ramach subsydiowanych programów rynku pracy w pierwszej kolejności powinno być kierowane do osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. W 2012 r. w grupie uczestników programów rynku pracy znajdowało się prawie 12,5 tys. osób w wieku do 25. r. ż., 4,9 tys. osób w wieku powyżej 50. r. ż., 1,6 tys. osób niepełnosprawnych oraz prawie 13 tys. osób długotrwale bezrobotnych.

Z udziału w subsydiowanych programach rynku pracy skorzystało w 2012 r. 4 924 osoby w wieku powyżej 50 lat. Grupa ta stanowiła 16,2% ogółu aktywizowanych. Mimo, że w dwóch ostatnich latach obserwowano zwiększanie się tego odsetka, jest on nadal niższy niż udział osób w wieku 50+ w ogólnej populacji bezrobotnych. Można więc wnioskować, że ta grupa bezrobotnych jest aktywizowana jeszcze w niewystarczającym stopniu.

Bezrobotni w wieku 50+

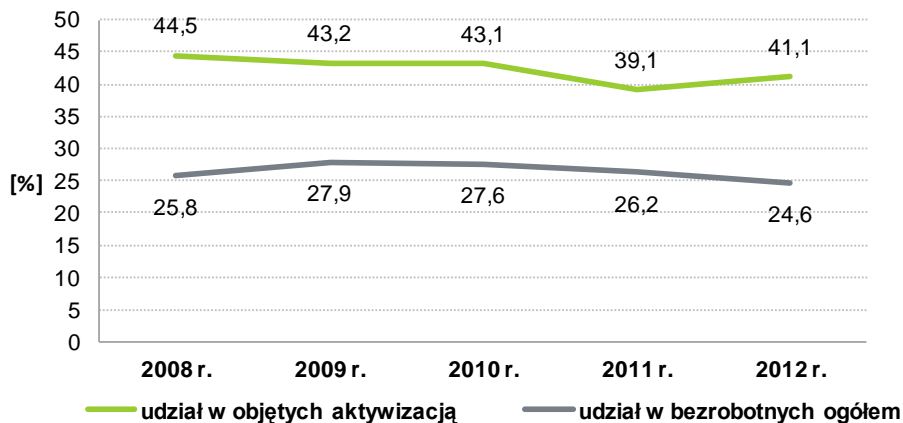
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Z ogółu objętych wsparciem osób w wieku 50+ 22,9% zostało objętych wsparciem w ramach projektów systemowych PUP realizowanych w Poddziałaniu 6.1.3 PO KL.

Osoby w tym wieku uczestniczyły przede wszystkim w różnych formach oferujących możliwość podjęcia subsydiowanego zatrudnienia (27,6%), przy czym najczęściej były to roboty publiczne (15,2%). Dużą część osób w wieku 50+ wzięła również udział w stażach (26,2%) i w szkoleniach (25,1%). Około 6% bezrobotnych w wieku 50+ otrzymało dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Wśród uczestników usług poradnictwa i informacji zawodowej osoby w tym wieku stanowiły 16,8%.

W 2012 r. w działaniach aktywizacyjnych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy uczestniczyło 12 499 osób w wieku do 25. r. ż. Z tego 3 355 młodych osób (26,8%) było uczestnikami projektów systemowych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy za środki z Europejskiego Funduszu Społecznego. Osoby w tym wieku aktywnie korzystają ze wsparcia oferowanego w powiatowych urzędach pracy. Świadczy o tym ich wysoki udział w całej grupie aktywizowanych (w 2012 r. - 41,1%). Dodatkowo zauważyć należy, że udział ten znacznie przewyższa odsetek, jaki osoby młode stanowią w ogólnej populacji bezrobotnych (stan na 31.12.2012 r. - 24,6%).

Bezrobotni w wieku do 25 r.ż.

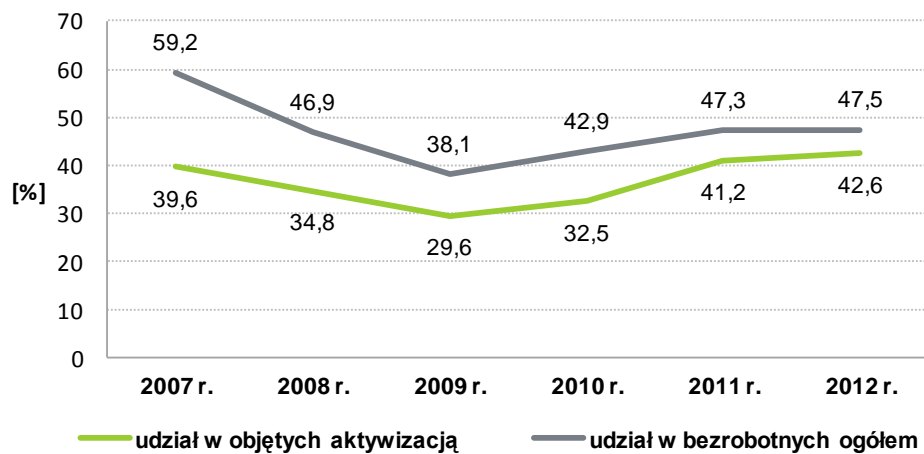
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Podstawową formą z jakiej korzystały osoby młode są staże. W 2012 r. aż 64,6% młodych osób objętych wsparciem w powiatowych urzędach pracy było uczestnikami staży. Drugą w kolejności najczęściej wybieraną przez młode osoby formą wsparcia były szkolenia. W 2012 r. uczestniczyło w nich 15,3% z ogółu aktywizowanych bezrobotnych w wieku do 25 r. ż. Na trzecim miejscu znalazły się różne formy zatrudnienia subsydiowanego z których skorzystało 12,6% osób z tej grupy, a następnie dotacje które otrzymało 6,3% młodych osób.

Osoby młode korzystały również często z różnych form poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej stanowiąc około 1/3 klientów tych usług.

W 2012 r. w subsydiowanych programach rynku pracy wzięło udział 12 936 osób długotrwale bezrobotnych, czyli takich, które w ciągu 2 ostatnich lat pozostawały na bezrobociu łącznie powyżej 12 m-cy. Udział tej grupy w ogóle objętych wsparciem aktywizacyjnym wynosił 42,6%. Był więc podobnie jak w przypadku osób w wieku 50+ nieco niższy niż udział tej grupy w populacji bezrobotnych (47,6% - wg stanu na koniec 2012 r.). Co 5 objęta aktywizacją w tej grupie osoba skorzystała z udziału w projekcie systemowym realizowanym przez PUP w ramach Poddziałania 6.1.3.

Osoby długotrwale bezrobotne

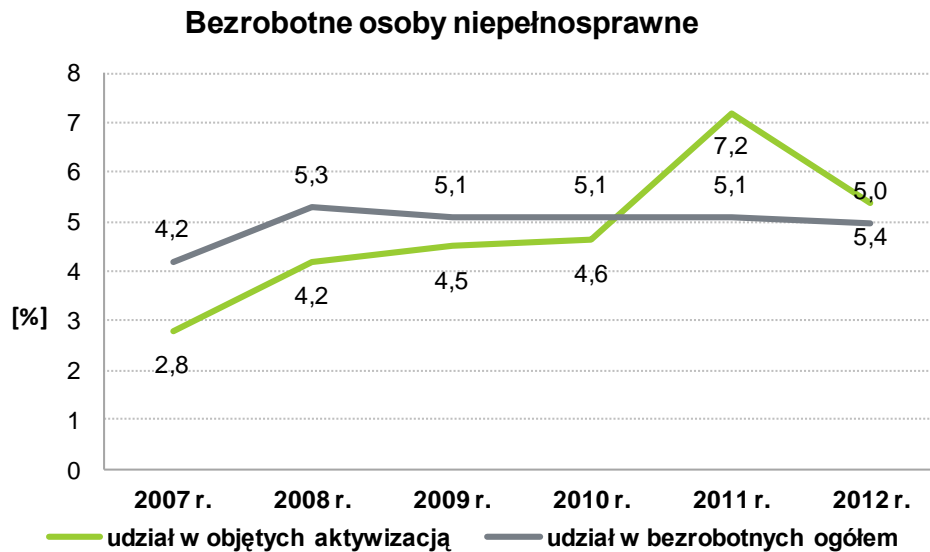
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Największa część spośród aktywizowanych długotrwale bezrobotnych uczestniczyła w stażach (36,3%) a także w szkoleniach (20,2%) i pracach społecznie użytecznych (12%). Co około 10 osoba z tej grupy dzięki wsparciu w formie dotacji zdecydowała się na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

W 2012 r. ze wsparcia świadczonego przez powiatowe urzędy pracy skorzystało 1 635 bezrobotnych osób niepełnosprawnych (o 5% więcej niż w 2011 r.) oraz 249 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy. Nieco ponad 1/4 niepełnosprawnych objętych przez powiatowe urzędy pracy wsparciem w 2012 r. skorzystała z udziału w realizowanych przez nie, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, projektów systemowych współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W porównaniu z 2011 r. udział niepełnosprawnych w grupie aktywizowanych bezrobotnych zmniejszył się jednak znacząco, co wynikało ze skupienia w 2012 r. działań aktywizacyjnych powiatowych urzędów pracy na grupie osób młodych oraz w wieku powyżej 50 r. ż. Na wsparcie tych dwóch kategorii bezrobotnych skierowany został przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej dodatkowy strumień środków z rezerwy Ministra. Mimo tego udział niepełnosprawnych w ogólnej grupie aktywizowanych kształtował się nadal na poziomie nieco wyższym niż odsetek, jaki niepełnosprawni stanowią w ogólnej populacji bezrobotnych (5,1% - dane na koniec 2012 r.), co świadczy o tym, że osoby niepełnosprawne w stosunkowo dużym stopniu, w porównaniu do innych grup bezrobotnych, korzystały z różnych form

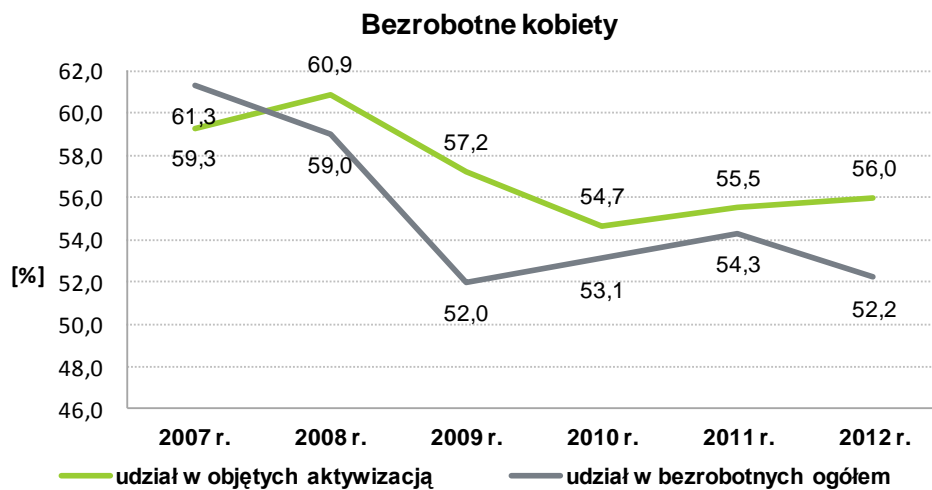
wsparcia oferowanych przez powiatowe urzędy pracy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Osoby niepełnosprawne najczęściej uczestniczyły w stażach (36,8%) oraz w różnych formach zatrudnienia subsydiowanego (23%). Na kolejnych miejscach znalazły się szkolenia (19,3%) i prace społecznie użyteczne (14,4%). Na dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej zdecydowało się 6,4% aktywizowanych przez urzędy pracy osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne stanowiły też 18,2 % klientów usług poradnictwa i informacji zawodowej.

W grupie aktywizowanych od wielu już lat przeważają kobiety, podobnie jak w całej populacji bezrobotnych, z tym, że w przypadku aktywizowanych przewaga kobiet jest większa.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Kobiety dominowały wśród uczestników przygotowania zawodowego w miejscu pracy, staży, prac społecznie użytecznych i prac interwencyjnych. W pozostałych formach w większym stopniu uczestniczyli mężczyźni.

Szczegółowe informacje nt. liczby osób, które zostały objęte wsparciem w ramach poszczególnych programów rynku pracy zamieszczone zostały w załączniku nr 2 do niniejszego opracowania.

2. Efektywność programów rynku pracy

Średnia efektywność zatrudnieniowa dla wszystkich programów zakończonych w 2012 r. wynosiła 49,8%. W porównaniu z 2011 r. wartość tego wskaźnika uległa obniżeniu (2011 r. - 56,1%) r. Przyczyną może być pogorszenie sytuacji na rynku pracy Małopolski.

Spadek poziomu stopy zatrudnienia wystąpił w zdecydowanej większości powiatowych urzędów pracy. W przypadku poszczególnych form wsparcia sytuacja była zróżnicowana.

Poziom stopy ponownego zatrudnienia jest bardzo zróżnicowany dla poszczególnych programów i zróżnicowanie to jest stałe. Najwyższe wartości tego wskaźnika występują w przypadku programów: „środki na podjęcie działalności gospodarczej”, „refundacje składki ZUS oraz „prace interwencyjne”. Poziom najniższy odnotowuje się natomiast w odniesieniu do prac społecznie użytecznych oraz robót publicznych, a więc programów, których podstawowym celem z założenia nie jest wysoka efektywność zatrudnieniowa. Niskim poziomem charakteryzuje się też wskaźnik zatrudnienia przygotowania zawodowego dorosłych. Jest to stosunkowo nowa forma wprowadzona z nowelizacją Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w 2009 r., stosowana przez powiatowe urzędy pracy w bardzo małym zakresie ze względu na wysoki koszt, małą efektywność i skomplikowane procedury organizacyjne.

Stopa ponownego zatrudnienia uczestników form aktywnych zakończonych w latach 1999-2012

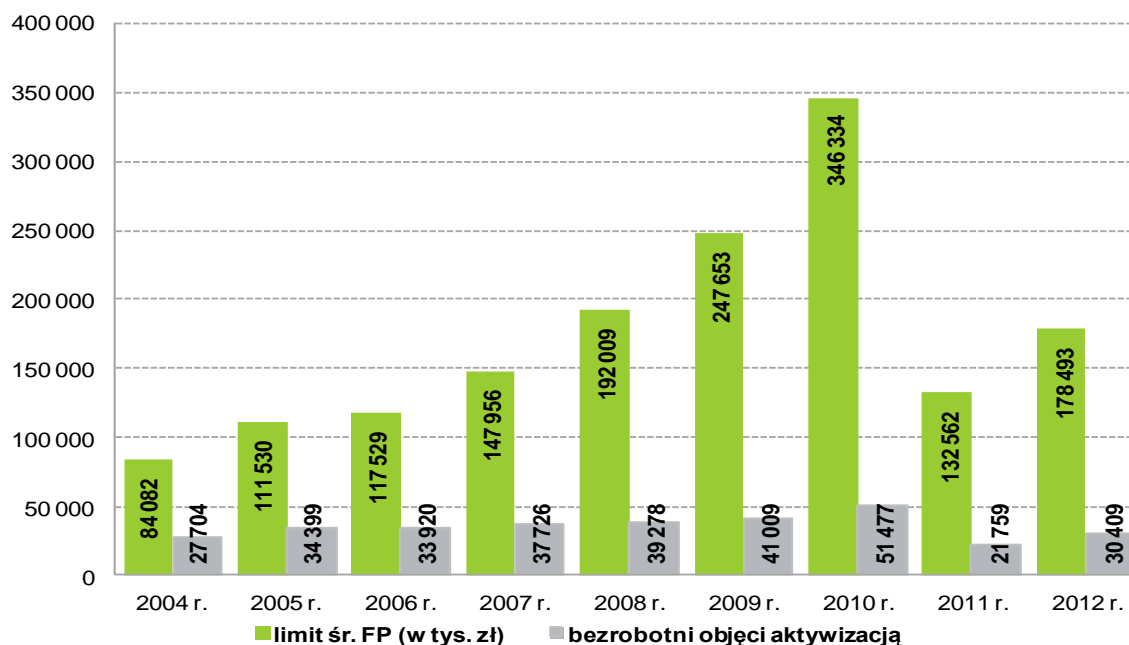
Program	Stopa ponownego zatrudnienia uczestników programu												
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
szkolenia	47%	39%	34%	35%	37%	36%	41%	44%	45%	38%	36%	39%	40%
w tym: szkolenia realizowane w ramach 1.2. i 1.3. SPO-RZL	-	-	-	-	-	-	-	40%	52%	45%	-	-	-
w tym: szkolenia realizowane w ramach 6.1.3. PO KL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35%	32%	32%	42%
prace interwencyjne	75%	76%	76%	73%	76%	70%	72%	69%	74%	71%	66%	67%	74%
w tym: prace interwencyjne w ramach 1.2. i 1.3. SPO-RZL	-	-	-	-	-	-	-	72%	71%	77%	-	-	-
w tym: prace interwencyjne w ramach 6.1.3. PO KL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	57%	35%	51%	76%
roboty publiczne	18%	24%	14%	16%	20%	22%	40%	30%	35%	34%	30%	31%	34%
staże	47%	40%	38%	44%	46%	49%	51%	53%	58%	50%	45%	42%	47%
w tym: staże w ramach SPO-RZL działania 1.2. i 1.3.	-	-	-	-	-	-	-	51%	57%	48%	-	-	-
w tym: staże w ramach 6.1.3 PO KL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	46%	47%	43%	52%
kluby pracy	23%	26%	27%	31%	42%	38%	29%	X	X	X	X	X	X
przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	-	-	-	-	-	-	48%	47%	51%	45%	43%	-	-
w tym: przygotowanie zawodowe w miejscu pracy w ramach 1.2. i 1.3. SPO-RZL	-	-	-	-	-	-	-	52%	53%	43%	-	-	-
w tym: przygotowanie zawodowe w miejscu pracy w ramach 6.1.3. PO KL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47%	50%	-	-
Przygotowanie zawodowe dorosłych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21%	36%
prace społecznie użyteczne	-	-	-	-	-	-	-	16%	25%	24%	18%	19%	20%
środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-	-	-	-	-	-	93%	98%	95%	97%	96%	93%
w tym: środki na podjęcie działalności gospodarczej w ramach 1.2. i 1.3. SPO-RZL	-	-	-	-	-	-	-	96%	97%	96%	-	-	-
w tym: środki na podjęcie działalności gospodarczej w ramach 6.1.3. PO KL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	97%	97%	97%	93%
refundacje składki ZUS	-	-	-	-	-	-	-	79%	89%	82%	90%	94%	97%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

3. Podział i wydatkowanie środków Funduszu Pracy przeznaczonych na aktywizację zawodową bezrobotnych w 2012 r.

W 2012 r. łączna pula środków Funduszu Pracy, jaką powiatowe urzędy pracy dysponowały na cele aktywizacji bezrobotnych wynosiła **178 492,9 tys. zł**. Poziom tych środków był więc w porównaniu z 2011 r. wyższy o 34,6% (45 930,5 tys. zł).

Poziom środków Funduszu Pracy na aktywizację zawodową bezrobotnych a liczba osób objętych aktywizacją

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Decyzją Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Małopolska otrzymała na początku 2012 r. limit środków FP przeznaczonych na działania aktywizacyjne w wysokości 127 500,2 tys. zł. Środki te zostały podzielone Uchwałą Zarządu Województwa Małopolskiego nr 22/12 z dnia 17 stycznia 2012 r. w następujący sposób:

- 65% - **82 875,1 tys. zł** zostało podzielone bezpośrednio na samorządy powiatowe algorytmem powiatowym w oparciu o kryteria przyjęte przez Sejmik Województwa,
- 35% - **44 625,1 tys. zł** stanowiły środki będące w dyspozycji samorządu województwa, które zostały przeznaczone w całości na dofinansowanie projektów systemowych PUP.

W ciągu roku istnieje możliwość wnioskowania przez powiatowe urzędy pracy o dodatkowe środki z 10%-owej rezerwy Ministra. W 2012 r. małopolskie powiatowe urzędy pracy pozyskały z tego źródła **46 277,6 tys. zł**, czyli ponad 7-krotnie więcej niż w 2011 r. Było to możliwe dzięki temu, że Minister Finansów, ze względu na pogarszającą się sytuację na rynku pracy, przekazał w lipcu 2012 r. do puli środków FP dodatkowe 500 mln zł i środki te zasiły rezerwę Ministra ds. pracy. Kwoty pozyskane z rezerwy Ministra zostały w 2012 r. przeznaczone na następujące działania:

- programy zwiększając aktywność zawodową osób w wieku do 30 r. ż. - 19 384,4 tys. zł
- programy zwiększając aktywność zawodową osób w wieku powyżej 50 r. ż. - 8 643,8 tys. zł,
- programy zwiększając aktywność zawodową osób w wieku powyżej od 30 - 50 r. ż. - 432 tys. zł,
- programy zwiększając aktywność zawodową osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) - 11 915,9 tys. zł,

- programy na rzecz osób bezrobotnych, zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, związanych z trudnościami gospodarczymi lub niewypłacalnością pracodawcy w warunkach kryzysu finansowego - 2 652,8 tys. zł,
- programy związane z aktywizacją osób bezrobotnych na terenach, na których miały miejsce klęski żywiołowe - 3 248,7 tys. zł;

Łącznie małopolskie powiatowe urzędy pracy otrzymały w 2012 r. na działania aktywizacyjne **178 492,9 tys. zł**, czyli o 34,1% (31 314,1 tys. zł) więcej niż w 2011 r.

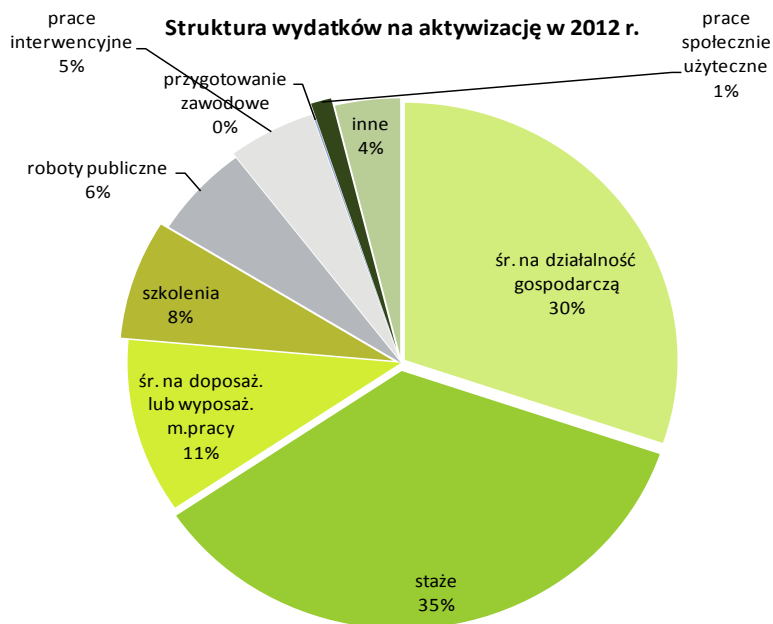
W 2012 r. powiatowe urzędy pracy wydatkowały na programy aktywizacji zawodowej aktywizacji zawodowej **176 490,5 tys. zł**. Dostępny limit został więc wykorzystany w 98,9%, czyli na nieco mniejszym poziomie niż w 2011 r. (99,3%). Wynikać to mogło z uruchomienia przez MPiPS dużej puli środków z rezerwy Ministra w II połowie roku, a także z przydzielenia Małopolsce dodatkowych środków na początku grudnia 2012 r. Doświadczenie pokazuje, że im późniejszy termin przekazania środków tym trudniejsze jest ich pełne wykorzystanie. Kwota środków niewydatkowanych wyniosła 2 002,4 tys. zł (w 2011 r. 970,1 zł). Poziom wydatkowania środków we wszystkich powiatowych urzędach pracy kształtował się na wysokim poziomie.

Wykorzystanie limitu na formy aktywne w 2012 r.

PUP	limit na 2012	wydatki na formy aktywne ogółem	wykorzystanie środków	kwota niewykorzystana
	(w tys. zł)		(w%)	(w tys. zł)
	1	2	3=2/1	4=1-2
PUP Proszowice	5 349,7	5 349,6	100,0	0,1
PUP Miechów	5 658,5	5 654,4	99,9	4,1
UPP Kraków	14 232,4	14 215,4	99,9	17,0
PUP Sucha Beskidzka	4 089,4	4 083,0	99,8	6,4
PUP Wadowice	6 369,4	6 358,1	99,8	11,3
PUP Myślenice	7 053,3	7 032,9	99,7	20,4
PUP Nowy Targ	6 340,9	6 314,5	99,6	26,4
PUP Bochnia	6 507,1	6 479,7	99,6	27,4
PUP Limanowa	14 434,7	14 348,0	99,4	86,7
PUP Olkusz	7 919,3	7 867,8	99,3	51,5
PUP Tarnów	22 980,3	22 780,0	99,1	200,3
PUP dla Powiatu Nowosądeckiego	14 113,8	13 967,8	99,0	146,0
PUP Chrzanów	6 079,1	6 005,3	98,8	73,8
PUP Gorlice	6 754,4	6 668,2	98,7	86,2
PUP Wieliczka	5 704,4	5 620,2	98,5	84,2
PUP Brzesko	5 014,8	4 923,1	98,2	91,7
GUP Kraków	14 003,7	13 732,2	98,1	271,5
PUP Dąbrowa	8 356,2	8 118,9	97,2	237,3
SUP w Nowym Sączu	6 388,5	6 192,6	96,9	195,9
PUP Zakopane	2 845,7	2 756,1	96,9	89,6
PUP Oświęcim	8 297,3	8 022,7	96,7	274,6
SUMA PUP	178 492,9	176 490,5	98,9	2 002,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Największa część puli środków przeznaczonych na aktywizację zawodową bezrobotnych przeznaczona została przez urzędy pracy na realizację staży – 35,3%. Podobną pulę środków powiatowe urzędy pracy wydały na finansowanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej 30,2% ogółu środków. Na wysokim poziomie kształtowały się również wydatki dla pracodawców na doposażenie i wyposażenie miejsc pracy – 10,9% ogółu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy

W stosunku do 2011 r. w największym stopniu zwiększyły się wydatki na dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz wydatki refundacji wyposażenia i wyposażenia miejsc pracy. Mogło to wynikać z faktu, że dużą część środków powiatowe urzędy pracy otrzymały w II połowie roku, co było związane z przesunięciem przez Ministra Finansów, ze względu na pogarszającą się sytuację na rynku pracy, dodatkowej puli 500 mln zł na cele aktywizacji zawodowej bezrobotnych. Środki Funduszu Pracy muszą być wydatkowane do końca roku, na który zostały przydzielone. Ponieważ część form wsparcia wiąże się z dłuższym okresem realizacji, otrzymane pod koniec roku środki angażowane są najczęściej w dotacje dla bezrobotnych i pracodawców.

Należy tu przypomnieć, że w 2011 r. przy okazji zmniejszenia ogólnej puli środków FP przeznaczonych na wsparcie działań aktywizacyjnych właśnie te dwie kategorie wydatków uległy ograniczeniu w najsilniejszym stopniu.

Mimo wzrostu poziomu środków na aktywizację zmniejszył się średni koszt wsparcia jednej osoby. W 2012 r. wyniósł on 5 805 zł, podczas gdy w 2011 r. wynosił 6 093 zł. Stało się tak dzięki temu, że wzrosła liczba osób aktywizowanych w ramach form wsparcia o stosunkowo niskim jednostkowym koszcie (staży i szkoleń). Dodatkowo też w przypadku staży i prac interwencyjnych jednostkowy koszt wsparcia uległ zmniejszeniu. Można więc przypuszczać, że powiatowe urzędy pracy kontynuowały działania związane ze skracaniem czasu trwania tych form.

Pula środków Funduszu Pracy jakimi dysponują powiatowe urzędy pracy obejmuje również środki przeznaczone na realizację tzw. zadań obligatoryjnych. Obecnie związane są one z wypłatą zasiłków dla bezrobotnych, zasiłków aktywizacyjnych oraz świadczeń integracyjnych. Środki te przekazywane są urzędem pracy do wysokości faktycznych potrzeb. Zmiany w poziomie tych środków są ściśle

skorelowane ze zmianami w poziomie bezrobocia. Od 2007 r. poziom wydatków przeznaczonych na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej kształtował się na wyższym poziomie niż poziom wydatków obligatoryjnych. Była to pozytywna tendencja świadcząca o znaczącej roli działań aktywizacyjnych w działaniach powiatowych urzędów pracy. Od 2009 r. wzrost bezrobocia spowodowany spowolnieniem gospodarczym spowodował ponowne zwiększanie się poziomu wydatków obligatoryjnych ze względu na zwiększoną liczbę zasiłków wypłacanych osobom bezrobotnym. W 2011 r. nastąpił gwałtowny spadek wydatków na realizację programów rynku pracy. Spowodowało to powrót do sytuacji sprzed 2007 r. kiedy wydatki obligatoryjne przewyższały poziom wydatków przeznaczonych na aktywizację zawodową bezrobotnych. W 2012 r. sytuacja była podobna, mimo wzrostu wydatków na aktywizację zawodową, ponieważ równolegle zwiększyły się wydatki na zadania obligatoryjne.

Koordinacja systemu zabezpieczenia społecznego

Koordinacja ma na celu zapewnienie łączności pomiędzy odrębnymi systemami państw członkowskich Unii Europejskiej (UE), Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) oraz Szwajcarii. Celem przepisów wspólnotowych jest skoordynowanie krajowych systemów ubezpieczeń na wypadek bezrobocia, poprzez między innymi:

- **sumowanie okresów zatrudnienia i ubezpieczenia dla uzyskania uprawnień do świadczeń z tytułu bezrobocia,**
- **transfer świadczeń w trakcie poszukiwania zatrudnienia w innym państwie członkowskim z zachowaniem prawa do świadczeń z tytułu bezrobocia.**

Każdy bezrobotny obywatel Polski, który pracował za granicą ma możliwość ubiegania się o ustalenie uprawnień do zasiłku w kraju, w którym ostatnio świadczył pracę. W przypadku rozwiązania stosunku pracy w jednym z krajów członkowskich UE osoba może bezpośrednio w tym kraju zgłosić się do instytucji właściwej do spraw bezrobocia w celu ustalenia uprawnień do zasiłku na zasadach ustawodawstwa tego państwa.

Jeżeli podczas ostatniego zatrudnienia za granicą osoba posiadała swoje „zwykłe miejsce zamieszkania w Polsce, gdzie koncentrują się jej najważniejsze sprawy życiowe” po powrocie do kraju będzie ubiegała się o zasiłek na mocy polskiego ustawodawstwa z uwzględnieniem okresów pracy za granicą, koniecznym jest przedstawienie dokumentu U1, potwierdzającego okresy zatrudnienia i ubezpieczenia, wystawionego przez instytucję właściwą państwa zatrudnienia.

Osoba bezrobotna z prawem do zasiłku zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy ma możliwość poszukiwania pracy w innym kraju członkowskim Unii Europejskiej oraz prawo do transferu tego zasiłku za granicę. Formularz U2 potwierdzający prawo do tego transferu, wydawany jest na wniosek bezrobotnego przez wojewódzki urząd pracy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania bezrobotnego.

W sytuacji, gdy do Polski w celu poszukiwania pracy przyjeżdża bezrobotny innego państwa członkowskiego UE/EOG oraz Szwajcarii, rejestruje się w powiatowym urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy przedkładając formularz U2. Zasiłek wypłacany jest przez instytucję, która wydała zgodę na poszukiwanie pracy w Polsce, bezpośrednio na wskazane konto przez bezrobotnego.

Wojewódzki Urząd Pracy pełni funkcję instytucji właściwej w zakresie zadań dotyczących koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego, przyjmuje i rozpatruje wnioski bezrobotnych o wydanie odpowiednich zaświadczeń w oraz wydaje decyzje w sprawach świadczeń z tytułu bezrobocia.

Szczegółowe informacje w zakresie ilości i rodzaju decyzji wydanych przez WUP w zakresie koordynacji zabezpieczenia społecznego przedstawiono w Załączniku nr 3.

Wnioski

W 2012 r. zarówno w Małopolsce, jak i w skali całego kraju wystąpiło ponownie silniejsze zwiększenie poziomu bezrobocia. Ostateczna skala niekorzystnych zmian na rynku pracy byłaby prawdopodobnie jeszcze większa gdyby nie decyzja o zwiększeniu puli środków Funduszu Pracy na działania aktywizacyjne (o 500 mln zł w skali kraju).

O trudnej w 2012 r. sytuacji na rynku pracy świadczy spadek liczby ofert niesubsydiowanych pozyskanych przez urzędy pracy, zmniejszenie liczby podjęć pracy na stanowiskach niesubsydiowanych zarówno tych za pośrednictwem urzędu pracy jak i dokonywanych samodzielnie przez bezrobotnych.

Wzrost środków Funduszu Pracy pozwolił na objęcie działaniami aktywizacyjnymi w Małopolsce o prawie 40% większą grupę osób bezrobotnych niż w 2011 r.

Środki te zostały ukierunkowane na wsparcie przede wszystkim osób młodych oraz po 50 r. ż. W efekcie, w 2012 r. zaobserwować można było wzrost w grupie osób objętych wsparciem aktywizacyjnym odsetka osób z tych kategorii. Zwiększył się również udział osób długotrwale bezrobotnych.

W przypadku osób w wieku 50+ a także osób długotrwale bezrobotnych ich udział w grupie objętych aktywizacją jest nadal niższy niż udział w populacji bezrobotnych. Sugeruje to konieczność dalszej intensyfikacji wsparcia dla osób z tych grup.

Utrzymała się tendencja wzrostowa w indywidualnym poradnictwie zawodowym. Równocześnie zwiększył się udział korzystających z poradnictwa indywidualnego osób z wykształceniem wyższym.

Korzystający z usług urzędów pracy to najczęściej zarejestrowani bezrobotni, w tym głównie kobiety, przeważnie w wieku do 35 lat, zamieszkałe tereny wiejskie i małe miasteczka.

Złożoność sytuacji na rynku pracy implikuje potrzebę wieloaspektowej pomocy dla klientów znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej. Składają na nią m.in. stan zdrowia, sytuacja prawna, rodzinna, materialna i osobista. W przypadku tych klientów adekwatną odpowiedzią na ich potrzeby jest wprowadzona i kontynuowana metoda pracy Trenera Zatrudnienia Wpieranego oraz program ukierunkowany na osoby potrzebujące wsparcia w godzeniu rodzinnego i zawodowego.

Rośnie zapotrzebowanie na badania predyspozycji zawodowych klientów. Zauważalny jest też wzrost zainteresowania przedsiębiorczością, świadczy o tym bardzo duże zainteresowanie warsztatami związanymi z tym tematem jak i udział klientów w różnego rodzaju wydarzeniach, jak np. Światowy Tydzień Przedsiębiorczości.

Wielość i złożoność informacji o rynku pracy (prawie pracy, branżach, zawodach, oczekiwaniach pracodawców, kursach i szkoleniach, sytuacji gospodarczej w kraju i Europie, itp.) implikuje potrzebę tworzenia jasnych, aktualnych i łatwo dostępnych informacji zawodowych dla klientów o różnych potrzebach informacyjnych.

Postęp technologiczny i „usieciowienie” wielu usług i sfer życia determinuje konieczność świadczenia usług informacji i poradnictwa zawodowego online oraz udostępnienia w większym stopniu informacji zawodowej poprzez wykorzystanie technologii komunikacyjnych (telefon, e-mail, skype) – rozwój informacji i poradnictwa na odległość. Dotyczy to szczególnie młodego pokolenia „wychowanego” na Internecie, który stanowi dla nich najważniejsze źródło informacji, wiedzy oraz narzędzie komunikacji.

Słowniczek

Indywidualne poradnictwo zawodowe jest to forma pomocy, która realizowana jest w formie procesu, polegającego na spotkaniach klienta z doradcą zawodowym. W pierwszej fazie klient i doradca określają cel istotny dla klienta, zawierany jest również kontrakt ustalający zasady współpracy – zależności od potrzeby i sytuacji klienta. Wspólnie z klientem doradca ustala formy i zakres współpracy oraz zakres działań mających doprowadzić do optymalnego rozwiązania sytuacji problemowej. Zdefiniowane cele mogą dotyczyć takich kwestii jak: określenie predyspozycji zawodowych, a w związku z nimi wyboru szkoły, studiów, kursów i szkoleń czy specjalizacji w ramach jakiejś dziedziny. Ponadto cele te mogą obejmować nabycie wiedzy z zakresu metod poszukiwania pracy, planowania ścieżki rozwoju zawodowego, wyznaczania celów zawodowych itp. W procesie doradczym wykorzystywane są również specjalistyczne narzędzia takie jak testy lub kwestionariusze. Służą one głównie do określania predyspozycji i zainteresowań zawodowych, badania hierarchii wartości czy potrzeb. Doradca prowadząc proces z wykorzystaniem metod poradnictwa zawodowego stara się przede wszystkim ukierunkować czy też zachęcać do podejmowania działań w kierunku realizacji ustalonego planu na podstawie założenia, że „doradca jest specjalistą od metody, a klient specjalistą od samego siebie”. Decyzje podejmowane są przez klienta, doradca natomiast dostarcza wsparcia, narzędzia i metody ułatwiających osobie odnalezienie się na rynku pracy czy edukacji.

Usługi poradnictwa zawodowego poprzedzone są rozmową wstępną, która trwa ok. 30 min. Natomiast indywidualna rozmowa doradczą trwa od 30 do 90 min. Elementem procesu doradczego jest poradnictwo grupowe, które prowadzone jest w formie warsztatów, które trwają od 8 do 35 godzin, a ich celem jest przede wszystkim wsparcie osób w poszukiwaniu nowych strategii działania przydatnych w rozwiązywaniu problemów zawodowych czy edukacyjnych.

Grupowe poradnictwo zawodowe oparte jest na pracy doradcy zawodowego z grupą osób (od 8 do 16), w trakcie której realizowany jest program mający na celu rozwiązanie indywidualnej sytuacji problemowej klienta. Zajęcia trwają od 2 do 9 dni (od 8 do 35 godzin). Udział w zajęciach grupowych poprzedzony jest indywidualnym spotkaniem z doradcą zawodowym, podczas którego doradca i klient omawiają zasadność udziału w warsztatach.

Grupową informację zawodową stanowią jednodniowe spotkania trwające od 2 do 4 godzin, podczas których prezentowane są informacje ułożone tematycznie, najczęściej dotyczące: oferty i usług publicznych służb zatrudnienia, nowych zawodów, trendów i sytuacji na lokalnych rynkach pracy, możliwości kształcenia i szkoleń oraz rozwoju osobistego w aspekcie zagadnienia kariery. Do spotkań tego typu należą m.in.: *Planowanie kariery zawodowej*, *Pociąg do kariery/Spotkania filmowo-dyskusyjne*, *Mobilność na europejskim rynku pracy*, *Rynek pracy – co warto wiedzieć*, *Elastyczne formy zatrudnienia*. Spotkania informacyjne prowadzone są zazwyczaj w siedzibach powiatowych urzędów pracy lub Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, Tarnowie, Nowym Sączu, jak również podczas targów i giełd pracy oraz innych spotkań o podobnym charakterze, tj. Ogólnopolski Tydzień Kariery. Z grupowej informacji zawodowej korzystają zarówno klienci indywidualni, jak również instytucje czy organizacje (Akademickie Biura Karier, Ochotnicze Hufce Pracy, stowarzyszenia np. AISEC).

Indywidualna informacja zawodowa polega na samodzielnym, bądź przy wsparciu doradcy zawodowego, korzystaniu przez klientów ze zbiorów udostępnianych w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie oraz w powiatowych urzędach pracy. Zbiory te dostępne są w formie: ulotek, broszur, plakatów, folderów informacyjnych, czasopism, płyt CD i DVD, kaset wideo oraz programów multimedialnych. Informacje w nich zawarte obejmują szerokie spektrum tematów związanych z rynkiem pracy i planowaniem kariery zawodowej, a więc dotyczących metod poszukiwania pracy, zawodoznawstwa, oferty edukacyjnej – kursów, szkoleń oraz trendów i sytuacji na ogólnopolskim i regionalnym rynku pracy. Centrum udostępnia również literaturę fachową

z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, planowania kariery, autoprezentacji, radzenia sobie ze stresem czy w ogóle rozwoju zawodowego i osobistego. Indywidualna informacja zawodowa udzielana jest również podczas targów pracy i targów kariery. Jej odbiorcami są wówczas przede wszystkim studenci i absolwenci wyższych uczelni z terenu Małopolski. Szczególnym zainteresowaniem cieszy się wiedza z zakresu lokalnego rynku pracy (zawody deficytowe i nadwyżkowe w regionie), metody szukania pracy oraz możliwość konsultacji dokumentów aplikacyjnych – CV i listów motywacyjnych.

Zajęcia aktywizacyjne są formą, poprzez którą klient nabywa konkretne umiejętności pozwalające mu na samodzielne działania zmierzające do zdobycia pracy. Celem jest również przekazanie konkretnej wiedzy i informacji. Zajęcia aktywizacyjne oferowane przez Centra Informacji i Planowania Kariery WUP Kraków dotyczyły najczęściej tematów związanych z metodami poszukiwania pracy, pisaniem dokumentów aplikacyjnych, przygotowaniem do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą, korzystaniem z Internetu i komputera do poszukiwania pracy. W trakcie zajęć aktywizacyjnych doradca wskazuje na konkretne rozwiązania, wzorce i techniki, które ułatwiają klientom nabycie określonych umiejętności ważnych podczas poszukiwania oraz wykonywania pracy.

Rodzaje agencji zatrudnienia:

- 1) pośrednictwa pracy – udzielają pomocy osobom w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych; pozyskują i upowszechniają oferty pracy; udzielają pracodawcom informacji o kandydatach do pracy, w związku ze zgłoszoną ofertą; informują o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy; inicjują i organizują kontakty osób poszukujących odpowiedniego zatrudnienia z pracodawcami; kierują osoby do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych;
- 2) doradztwa personalnego – prowadzą analizę zatrudnienia u pracodawców, określają kwalifikacje pracowników i ich predyspozycje oraz inne cechy niezbędnych do wykonywania określonej pracy; wskazują źródła i metody pozyskiwania kandydatów na określone stanowiska pracy; weryfikują kandydatów pod względem oczekiwanych kwalifikacji i predyspozycji;
- 3) poradnictwa zawodowego - udzielają pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia; udzielają informacji niezbędnych do podejmowania decyzji zawodowych w szczególności o zawodach, rynku pracy oraz możliwościach szkolenia i kształcenia; inicjują, organizują i prowadzą grupowe porady zawodowe, zajęcia aktywizacyjne w zakresie pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy; udzielają pracodawcom pomocy w doborze kandydatów do pracy;
- 4) pracy tymczasowej – zatrudniają pracowników tymczasowych i kierują tych pracowników do wykonywania pracy tymczasowej na rzecz i pod kierownictwem pracodawcy użytkownika.

Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienie danych dotyczących działalności agencji zatrudnienia w 2012 roku

Lp	Informacje	Liczba osób	
		ogółem	kobiety
1.	Liczba osób zarejestrowanych przez agencje	204 543	105 030
2.	Liczba osób, która podjęła pracę za pośrednictwem agencji	104 995	61 100
	w tym w Polsce	99 513	59 459
	w ramach pracy tymczasowej	65 552	38 762
	w ramach pośrednictwa pracy	33 961	20 697
	w tym za granicą	5 482	1 641
	w ramach pracy tymczasowej	2 528	379
	w ramach pośrednictwa pracy	2 954	1 262
3.	Państwa, w których osoby kierowane przez agencje podejmowały zatrudnienie		
	Afganistan	1	0
	Austria	38	12
	Belgia	64	15
	Cypr	2	2
	Chorwacja	10	0
	Dania	24	0
	Egipt	2	2
	Finlandia	101	5
	Francja	1 687	266
	Grecja	136	103
	Hiszpania	13	6
	Indie	2	0
	Irlandia	12	5
	Litwa	10	0
	Malta	4	0
	Maroko	1	0
	Niderlandy	89	49
	Niemcy	2 396	881
	Norwegia	89	0
	Republika Czeska	26	13
	Rumunia	13	0
	Szwajcaria	38	4
	Szwecja	123	0
	Turcja	4	4
	Wielka Brytania	252	74
	Włochy	345	200
4.	Liczba osób objętych usługami poradnictwa zawodowego	21 161	13 153
5.	Liczba pracodawców objętych usługami doradczymi	2 531	-
6.	Liczba pracodawców korzystających z pomocy przy doborze odpowiednich kandydatów do pracy	906	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Załącznik nr 2. Zestawienia tabelaryczne dotyczące liczby osób, które zostały objęte wsparciem w ramach poszczególnych programów rynku pracy

Liczba osób uczestniczących w szkoleniach w latach 2004 – 2012 w podziale na powiaty

PUP	Szkolenia									
	2012/ 2011	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
PUP Bochnia	117,4	108	92	378	296	350	331	244	282	350
PUP Brzesko	167,9	136	81	238	267	171	182	163	187	131
PUP Chrzanów	108,3	248	229	868	915	774	816	943	1 008	650
PUP Dąbrowa Tarnowska	167,0	299	179	351	318	331	299	289	150	158
PUP Gorlice	128,8	152	118	371	320	297	334	202	360	308
GUP Kraków	149,8	1 185	791	1 993	1 551	2 047	1 374	1 212	1 211	935
UPP Kraków	113,9	615	540	1 085	936	1 048	822	718	876	731
PUP Limanowa	141,6	531	375	875	673	456	651	460	539	474
PUP Miechów	77,1	37	48	420	351	170	294	123	86	103
PUP Myślenice	161,1	348	216	461	334	253	241	225	154	184
SUP w Nowym Sączu	629,4	107	17	625	542	653	614	405	1 130	810
PUP dla Pow. Nowosądeckiego	145,1	582	401	937	778	856	743	467	x	x
PUP Nowy targ	143,8	128	89	390	331	325	246	266	260	184
PUP Olkusz	122,2	248	203	635	415	356	403	366	460	489
PUP Oświęcim	182,5	334	183	949	850	655	800	805	697	470
PUP Proszowice	232,3	144	62	230	228	124	153	157	221	161
PUP Sucha Beskidzka	109,2	107	98	321	227	194	216	154	255	168
PUP Tarnów	137,0	593	433	686	626	577	668	736	743	632
PUP Wadowice	44,5	89	200	549	496	368	573	406	520	504
PUP Wieliczka	72,6	119	164	318	276	291	257	236	245	211
PUP Zakopane	179,4	61	34	180	246	119	149	64	167	143
Małopolska	135,5	6 171	4 553	12 860	10 976	10 415	10 166	8 641	9 551	7 796

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Liczba osób uczestniczących w stażach w latach 2004 – 2012 w podziale na powiaty

PUP	Stáže											
	2012/ 2011	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004		
										staże ogółem	staż e	staże absolv.
PUP Bochnia	152,7	423	277	824	628	444	322	266	414	267	203	64
PUP Brzesko	169	343	203	820	660	463	423	399	415	381	78	303
PUP Chrzanów	144,7	592	409	912	819	559	636	466	429	350	0	350
PUP Dąbrowa Tarnowska	168,4	714	424	824	614	479	421	321	375	372	333	39
PUP Gorlice	214,7	410	191	804	685	449	496	352	385	350	223	127
GUP Kraków	184	865	470	1 758	1172	977	1240	1 192	1 054	744	546	198
UPP Kraków	208,3	1079	518	2 088	1452	1397	1021	1 136	1 199	715	513	202
PUP Limanowa	150	699	466	1 010	818	457	562	377	412	459	459	0
PUP Miechów	150,9	347	230	1 003	591	344	266	150	198	113	85	28
PUP Myślenice	172,7	594	344	1 036	646	332	413	385	498	387	125	262
SUP w Nowym Sączu	260,5	396	152	802	661	435	269	521	660	462	462	0
PUP dla Pow. Nowosądeckiego	145	1131	780	1 540	1376	937	812	465				
PUP Nowy Targ	139,2	554	398	741	552	401	445	359	331	210	210	0
PUP Olkusz	102,1	526	515	1 160	934	719	588	587	622	399	209	190
PUP Oświęcim	164,4	661	402	930	941	624	770	606	537	795	605	190
PUP Proszowice	149,9	712	475	592	345	189	139	128	136	131	96	35
PUP Sucha Beskidzka	142	453	319	561	337	205	198	163	213	237	117	120
PUP Tarnów	137,2	1722	1255	2 136	1711	1376	1310	1 142	1 099	830	503	327
PUP Wadowice	254,2	455	179	827	613	366	610	504	667	585	0	585
PUP Wieliczka	194,3	274	141	430	346	269	250	348	349	267	75	192
PUP Zakopane	358,1	154	43	191	166	130	112	104	94	140	95	45
Małopolska	160,0	13 104	8191	20 989	16 067	11 552	11 303	9 971	10 087	8 194	4 937	3 257

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Liczba osób skierowanych do prac interwencyjnych w podziale na powiaty w latach 2004 – 2012

PUP	prace interwencyjne									
	2012/ 2011	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
PUP Bochnia	161,3	50	31	61	31	130	185	202	195	219
PUP Brzesko	107,7	56	52	80	102	176	147	164	199	271
PUP Chrzanów	163,9	59	36	75	48	49	66	69	134	190
PUP Dąbrowa Tarnowska	176,2	148	84	184	146	141	211	267	207	292
PUP Gorlice	121,7	73	60	118	109	108	151	147	137	280
GUP Kraków	131,4	92	70	54	33	53	92	171	175	158
UPP Kraków	53,5	23	43	129	99	153	211	191	213	275
PUP Limanowa	106,8	281	263	290	247	251	346	406	430	325
PUP Miechów	60,3	41	68	204	177	153	175	220	174	117
PUP Myślenice	115,1	122	106	116	116	133	158	203	400	234
SUP w Nowym Sączu	214,3	30	14	110	123	147	186	274	395	333
PUP dla Pow. Nowosądeckiego	106,7	192	180	246	229	189	233	108		
PUP Nowy targ	40,4	23	57	102	58	90	117	104	129	137
PUP Olkusz	73,9	85	115	124	97	105	65	77	133	224
PUP Oświęcim	131,5	167	127	178	105	149	145	199	194	369
PUP Proszowice	111,7	105	94	108	107	102	97	101	106	91
PUP Sucha Beskidzka	125,0	50	40	72	51	103	114	130	126	214
PUP Tarnów	100,4	239	238	269	249	351	377	370	450	580
PUP Wadowice	91,1	82	90	158	142	220	287	279	331	366
PUP Wieliczka	277,3	61	22	41	26	31	58	98	140	203
PUP Zakopane	130,8	17	13	16	17	33	42	37	33	45
Małopolska	110,7	1 996	1 803	2 735	2 312	2 867	3 463	3 817	4 301	4 923

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych w latach 2006 – 2012– w podziale na powiaty

PUP	prace społecznie użyteczne							
	2012/ 2011	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
PUP Bochnia	x	0	0	112	84	113	97	133
PUP Brzesko	63,6	88	56	84	96	94	150	166
PUP Chrzanów	87,2	78	68	131	132	134	163	133
PUP Dąbrowa Tarnowska	33,3	9	3	6	5	18	15	42
PUP Gorlice	132,4	34	45	104	77	74	104	132
GUP Kraków	101,7	531	540	450	433	534	471	268
UPP Kraków	84,9	166	141	126	104	83	94	110
PUP Limanowa	x	0	0	0	0	0	26	17
PUP Miechów	0,0	19	0	0	0	0	0	0
PUP Myślenice	125,0	4	5	6	12	9	39	116
SUP w Nowym Sączu	0,0	16	0	0	0	0	0	49
PUP dla Pow. Nowosądeckiego	73,9	115	85	63	53	44	61	4
PUP Nowy targ	125,0	76	95	96	67	73	78	57
PUP Olkusz	104,8	62	65	110	122	126	142	70
PUP Oświęcim	94,6	297	281	248	249	206	220	269
PUP Proszowice	x	0	0	0	0	0	0	6
PUP Sucha Beskidzka	63,1	84	53	33	43	43	48	27
PUP Tarnów	83,2	393	327	344	288	263	271	309
PUP Wadowice	113,6	59	67	33	38	29	87	178
PUP Wieliczka	68,4	79	54	48	41	51	89	119
PUP Zakopane	22,2	9	2	3	3	2	12	24
Małopolska	89,1	2 119	1 887	1 997	1 847	1 896	2 167	2 229

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Liczba osób skierowanych do robót publicznych w latach 2004 – 2012 w podziale na powiaty

PUP	Roboty publiczne											
	2012/ 2011	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
PUP Bochnia	114,7	39	34	245	114	120	92	208	343	387	635	262
PUP Brzesko	151,9	41	27	133	95	78	114	148	235	157	107	29
PUP Chrzanów	400,0	4	1	21	1	5	13	20	70	148	190	21
PUP Dąbrowa Tarnowska	105,3	220	209	412	334	127	115	166	221	163	147	157
PUP Gorlice	66,7	34	51	125	119	94	143	103	131	121	128	61
GUP Kraków	115,0	92	80	107	81	112	109	53	119	174	112	61
UPP Kraków	133,0	238	179	261	146	141	108	95	190	257	231	31
PUP Limanowa	516,7	62	12	118	73	66	0	0	51	181	231	51
PUP Miechów	x	8	0	0	0	0	0	2	33	51	26	14
PUP Myślenice	154,5	17	11	158	65	28	89	122	84	211	273	9
SUP w Nowym Sączu	714,3	50	7	57	41	30	41	143	265	394	222	190
PUP dla Pow. Nowosądeckiego	123,7	282	228	482	370	251	165	38				
PUP Nowy Targ	x	0	0	0	0	0	0	0	43	182	275	41
PUP Olkusz	x	12	0	75	51	31	58	56	66	114	67	146
PUP Oświęcim	73,1	19	26	180	97	106	198	207	439	469	604	129
PUP Proszowice	x	13	0	42	0	0	0	0	55	91	108	20
PUP Sucha Beskidzka	125,0	5	4	34	4	6	7	0	38	55	40	29
PUP Tarnów	209,6	239	114	415	218	195	243	303	349	381	542	160
PUP Wadowice	59,0	148	251	279	153	124	99	61	93	66	383	39
PUP Wieliczka	161,4	92	57	106	58	65	119	158	234	200	170	7
PUP Zakopane	180,0	9	5	6	15	16	9	3	57	92	100	20

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Liczba osób, które otrzymały dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej w latach 2004 – 2012 w podziale na powiaty

PUP	Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej*									
	2012/ 2011	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
PUP Bochnia	137,0	111	81	236	222	162	132	95	93	10
PUP Brzesko	162,3	112	69	278	219	178	131	83	36	1
PUP Chrzanów	100,0	107	107	262	260	228	186	143	60	0
PUP Dąbrowa Tarnowska	117,0	117	100	228	173	133	102	67	64	0
PUP Gorlice	130,6	111	85	202	176	117	138	131	82	6
GUP Kraków	129,9	291	224	471	296	269	229	170	142	12
UPP Kraków	172,3	243	141	237	210	234	216	217	182	1
PUP Limanowa	152,5	337	221	730	576	495	321	242	225	20
PUP Miechów	184,8	85	46	135	126	131	81	56	60	1
PUP Myślenice	152,4	160	105	371	256	177	115	97	63	4
SUP w Nowym Sączu	178,5	166	93	318	316	238	204	308	264	19
PUP dla Pow. Nowosądeckiego	121,8	268	220	441	347	314	257	84		
PUP Nowy Targ	160,6	106	66	226	197	140	107	73	35	0
PUP Olkusz	140,0	161	115	415	342	249	173	107	83	0
PUP Oświęcim	129,0	138	107	188	158	151	148	123	108	3
PUP Proszowice	222,9	78	35	94	60	41	47	34	17	0
PUP Sucha Beskidzka	240,7	65	27	129	85	74	71	46	43	0
PUP Tarnów	179,2	464	259	698	529	383	265	187	160	0
PUP Wadowice	147,6	124	84	242	188	124	94	89	77	10
PUP Wieliczka	197,1	136	69	122	84	107	70	49	55	0
PUP Zakopane	258,8	88	34	128	105	124	86	30	21	2
Małopolska	151,6	3468	2288	6151	4925	4069	3173	2431	1 870	89

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wojewódzkiego Urzędu Pracy

**Liczba refundacji dla pracodawców na wyposażenie lub doposażenie miejsca pracy
w latach 2004 – 2012**

PUP	Refundacja dla pracodawców na utworzenie lub doposażenie miejsca pracy									
	2012/ 2011	2012	2011	2 010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
PUP Bochnia	130,2	125	96	176	85	83	81	77	79	25
PUP Brzesko	101,0	102	101	250	139	102	75	75	24	0
PUP Chrzanów	164,7	56	34	120	67	64	58	42	28	1
PUP Dąbrowa Tarnowska	100,0	79	79	108	63	69	75	70	37	0
PUP Gorlice	204,3	94	46	158	159	156	151	89	109	41
GUP Kraków	311,1	28	9	46	24	30	0	0	0	0
UPP Kraków	112,5	45	40	91	91	148	107	51	29	0
PUP Limanowa	116,6	260	223	382	246	218	292	218	225	2
PUP Miechów	267,8	158	59	190	134	68	46	23	2	0
PUP Myślenice	162,5	65	40	78	44	32	37	41	12	3
SUP w Nowym Sączu	94,6	53	56	222	163	167	136	106	110	29
PUP dla Pow. Nowosądeckiego	87,7	64	73	143	108	106	144	74		
PUP Nowy Targ	0,0	0	13	35	23	40	29	9	0	0
PUP Olkusz	103,5	117	113	267	191	165	138	34	26	1
PUP Oświęcim	196,9	63	32	44	42	27	43	9	8	0
PUP Proszowice	1600,0	16	1	21	18	12	14	9	8	6
PUP Sucha Beskidzka	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PUP Tarnów	105,0	317	302	532	341	281	227	99	76	0
PUP Wadowice	86,5	32	37	117	22	16	29	11	9	0
PUP Wieliczka	117,4	27	23	30	22	16	23	9	12	0
PUP Zakopane	33,3	1	3	9	7	18	3	0	0	0
Małopolska	123,3	1702	1380	3 019	1 989	1 818	1 708	1 046	794	108

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Załącznik nr 3. Liczba wydanych decyzji i dokumentów dotyczących koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego w latach 2009 – 2012

	2009	2010	2011	2012	UWAGI
Liczba wydanych zaświadczeń E301/dokumentów U1	404	227	194	290	Dokument dotyczący potwierdzenia zatrudnienia w Polsce w celu doliczenia stażu pracy za granicą do zasiłku dla bezrobotnych
Liczba wydanych zaświadczeń E302/dokumentów U006	65	51	44	42	Poświadczenie sytuacji rodzinnej członków rodziny, którzy mogą być uwzględnieni przy naliczaniu świadczeń dla bezrobotnych w innym kraju, przeważnie w Austrii i Norwegii
Liczba wydanych zaświadczeń E303/dokumentów U2	5	14	5	10	Transfer zasiłku z Polski do innego kraju
Liczba transferów zasiłku z innego kraju do Polski	772	645	404	259	Od maja'2010 nie są wydawane decyzje dla bezrobotnych transferujących zasiłek z krajów UE do Polski (jednak nadal osoby te są rejestrowane w PUP jako poszukujące pracy i sprawy prowadzone są przez WUP)
Liczba decyzji administracyjnych z zaliczeniem pracy za granicą	1 576	2 236	3 538	3 667	Liczba wszystkich decyzji w 2012 r.
Liczba złożonych odwołań od decyzji	67	62	109	96	96 odwołań, tj. 2,6% wszystkich decyzji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie